

Návrh projektu zavedení místní Agendy 21 ve městě Valašské Klobouky

Tamara Minarčíková

Bakalářská práce
2014

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Tamara Minarčíková**
Osobní číslo: **M11679**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management a ekonomika**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Návrh projektu zavedení místní Agendy 21
ve městě Valašské Klobouky**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Vysvětlete význam konceptu místní Agendy 21 ve spojení s udržitelným rozvojem.
- Charakterizujte místní Agendu 21 v podmínkách České republiky.

II. Praktická část

- Charakterizujte město Valašské Klobouky ve vztahu k dimenzím udržitelného rozvoje.
- Zpracujte návrh projektu zavedení místní Agendy 21 ve městě Valašské Klobouky.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40**
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

HAMMER, Michael. The agenda: what every business must do to dominate the decade. 1. vyd. New York: Three Rivers Press, 2001, 288 s. ISBN 978-140-0047-734.
KAŠPAR, Jakub a Marie PETROVÁ. Místní agenda 21: informace, postupy, kritéria. 1. vyd. Praha: Ministerstvo životního prostředí České republiky, 2006, 55 s. ISBN 978-80-7212-435-8.
MAIER, Karel. Udržitelný rozvoj území. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, 253 s. ISBN 978-80-247-4198-7.
NOVÁČEK, Pavel. Udržitelný rozvoj. 2. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2011, 430 s. ISBN 978-802-4427-959.
POMALIŠOVÁ, Michaela. Hodnocení kvality života ve městech se zapojením veřejnosti: (zrcadlo místní udržitelnosti). 1. vyd. Praha: Týmová iniciativa pro místní udržitelný rozvoj, 2010, 81 s. ISBN 978-80-904490-6-0.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Jiří Novosák, Ph.D.**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání bakalářské práce: **17. února 2014**
Termín odevzdání bakalářské práce: **16. května 2014**

Ve Zlíně dne 17. února 2014

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

doc. RNDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému,
- na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydávalečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a použité informační zdroje jsem citovala;
- odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 12.5.2014

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výtěžku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výtěžku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Cílem bakalářské práce je navrhnout zavedení místní Agendy 21 ve městě Valašské Klobouky. Teoretická část obsahuje vysvětlení základních pojmů týkajících se konceptu místní Agendy 21 ve spojení s udržitelným rozvojem. Pozornost je věnována popisu místní Agendy 21 v podmínkách České republiky, jejíž součástí je především legenda nezbytných kroků při jejím zavádění. Uvedeno je, mimo jiné, také rozdělení registrovaných subjektů do jednotlivých kategorií. Praktická část obsahuje charakteristiku města Valašské Klobouky se zaměřením na jeho regionální specifika. Dále je provedena analýza současné situace města včetně zmapování případných partnerů „místní Agendy 21“ a zpracování návrhu projektu zavedení tohoto konceptu.

Klíčová slova: udržitelný rozvoj, indikátory, dokument Agenda 21, místní Agenda 21, Národní síť zdravých měst, město Valašské Klobouky

ABSTRACT

The aim of this work is to propose the introduction of local Agenda 21 in the Valasske Klobouky town. The theoretical section explains basic terms related to the concept of local Agenda 21 in conjunction with sustainable development. Attention is devoted to a description of the local Agenda 21 in the Czech Republic conditions, including notably the legend of the necessary steps for its implementation. Among other things, there is also stated the distribution of registered entities in each category. The practical part contains characteristics of the Valasske Klobouky town focusing on its regional specifics. Furthermore, it analyses the current situation of the town, including mapping of potential partners of local Agenda 21 and drafting of the project implementation of this concept.

Keywords: sustainable development, indicators, the document Agenda 21, local Agenda 21, Healthy Cities of the Czech Republic, the town of Valasske Klobouky

Srdečně děkuji vedoucímu své bakalářské práce, panu Mgr. Jiřímu Novosákovi Ph.D. za cenné připomínky a odborné rady při konzultacích, Ing. Petrovi Kozlovi za poskytnuté informace související s mým tématem a Ing. Radmile Matochové, která mi dala podporu nezbytnou nejen pro vypracování této práce.

Motto:

„Teď, když jsme objevili celou naši planetu, umíme se potápět do hlubin oceánu, jsme schopni létat jak ptáci a vidíme do hlubin času vesmíru, začněme žít na zemi jako lidé.“

G.B. Shaw

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 MÍSTNÍ AGENDA 21 VE SPOJENÍ S UDRŽITELNÝM ROZVOJEM	13
1.1 UDRŽITELNÝ ROZVOJ.....	13
1.1.1 Definice pojmu udržitelný rozvoj	13
1.1.2 Legislativní rámec udržitelného rozvoje	14
1.1.3 Hlavní principy udržitelného rozvoje.....	14
1.1.4 Pilíře udržitelnosti	15
1.1.5 Trvale udržitelný rozvoj	17
1.1.6 Společné evropské indikátory	17
1.2 MÍSTNÍ AGENDA 21	18
1.2.1 Vznik dokumentu Agenda 21.....	18
1.2.2 Definice pojmu místní Agenda 21	19
2 MÍSTNÍ AGENDA 21 V PODMÍNKÁCH ČESKÉ REPUBLIKY	22
2.1 INSTITUCIONÁLNÍ ZABEZPEČENÍ MÍSTNÍ AGENDY 21 V ČESKÉ REPUBLICE.....	22
2.2 KDO MŮŽE MÍSTNÍ AGENDU 21 INICIOVAT.....	23
2.3 KRITÉRIA A KATEGORIE MÍSTNÍ AGENDY 21	24
2.4 NEZBYTNÉ SOUČÁSTI ZAVÁDĚNÍ MÍSTNÍ AGENDY 21	28
2.4.1 Charakteristika SWOT analýzy.....	28
2.5 SOUČASNÝ STAV MÍSTNÍ AGENDY 21 V ČR.....	29
2.6 HODNOCENÍ KVALITY MÍSTNÍ AGENDY 21	30
2.7 FINANCOVÁNÍ MÍSTNÍ AGENDY 21	30
2.8 BUDOUCNOST MÍSTNÍ AGENDY 21	32
2.9 DALŠÍ METODY ŘÍZENÍ KVALITY VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ.....	33
2.9.1 Definice modelu CAF	33
II PRAKTICKÁ ČÁST	35
3 MĚSTO VALAŠSKÉ KLOBOUKY	36
3.1 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA MĚSTA VALAŠSKÉ KLOBOUKY.....	36
3.2 SOUČASNÝ STAV	37
3.2.1 Městský úřad Valašské Klobouky	38
3.2.2 Zmapování případných partnerů místní Agendy 21	42
3.2.3 CAF na MěÚ Valašské Klobouky.....	44

3.3	ANALÝZA AKCÍ MĚSTA SOUVISEJÍCÍCH S MÍSTNÍ AGENDOU 21	45
3.4	PŘEHLED FINANČNÍCH DOTACÍ POSKYTNUTÝCH NEZISKOVÝM ORGANIZACÍM.....	48
3.5	FINANČNÍ PLÁN NĚKTERÝCH Z AKTIVIT	49
3.6	SWOT ANALÝZA.....	50
3.7	AKTUÁLNÍ STAV REGISTRACE MĚSTA V KATEGORII „ZÁJEMCI“	51
4	DOPORUČENÍ PRO DALŠÍ POSTUP	52
4.1	NÁVRH REGISTRACE MĚSTA VALAŠSKÉ KLOBOUKY DO KATEGORIE „D“	52
4.2	SHRNUTÍ DOPORUČENÍ.....	54
	ZÁVĚR	60
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	62
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	67
	SEZNAM OBRÁZKŮ	69
	SEZNAM TABULEK.....	70

ÚVOD

„Je to malý krok pro člověka – a velký krok pro lidstvo“ To byla slova prvního člověka, Neila Armstronga, který stanul 21. července 1969 ve tři hodiny padesát šest minut a dvacet jedna vteřin středověkého času na Měsíci. Celý svět tehdy sledoval televizní přenos jedné z nejvýznamnějších událostí 20. století. Jde o jeden z příkladů, kdy to, co se zdálo být původně nemožné, stalo se o pár let později skutečností. Vize se změnila v konkrétní cíl, který se stal realitou.

Dnes také potřebujeme odvážnou vizi, jak dál. Proč vznikla potřeba udržitelného rozvoje? V současné době stojíme před výzvou mnohem většího, globálního rozsahu. Jsme konfrontováni s velikou bídou ve světě. Před čtyřiceti pěti lety jsme dokázali vyslat lidi na Měsíc, ale zabránit tomu, aby lidé umírali hladem, neumíme dodnes. S přibývajícím počtem obyvatel na Zemi a novými technologiemi pochopitelně roste spotřeba vody, ropy, energie, surovin. Technologický pokrok nalézá velkou rychlostí nová a nová řešení, o nichž se minulým generacím ani nesnilo. Nelze však předpokládat, že tomu tak bude napořád. Zvyšuje se tlak na čerpání přírodních zdrojů. O udržitelném rozvoji všichni mluví, nikdo však neví, co přesně ve skutečnosti vlastně znamená. Tento termín zdá se být pro většinu obyvatelstva velmi nejasným. Spousta z nás si pod pojmem udržitelný rozvoj představí pouze životní prostředí. Pochopitelně tomu tak není, jelikož proces udržitelnosti, který se týká celé společnosti, zahrnuje oblasti kulturní, hospodářské, ekonomické, technické apod. Existuje velká spousta definic trvale udržitelného rozvoje. Na toto téma je vedeno mnoho diskuzí na mezinárodní úrovni. Říká se: „Kolik lidí, tolik chutí“ Tohle rčení lze upravit na „Kolik lidí, tolik představ o budoucnosti“. Udržitelný rozvoj by měl být jakýmsi pokusem o formulování a prosazování způsobu života, který by umožnil uspokojovat v rozumné míře potřeby všech lidí na světě (samozřejmě včetně budoucí generace), ale zároveň by byl šetrný k životnímu prostředí.

S udržitelným rozvojem je velmi úzce spjata „místní Agenda 21“, které se ve své práci věnují. Jde o problematiku udržitelného rozvoje na místní úrovni, to znamená na úrovni města. Tento koncept popisují v teoretické části, kde jsou vysvětleny uvedené pojmy včetně jejich významu. Cílem bakalářské práce je dále zobrazit místní Agendu 21 v podmínkách České republiky. V praktické části věnují pozornost charakteristice města Zlínského kraje Valašské Klobouky vzhledem k dimenzím udržitelného rozvoje neboli třem dimenzím života společnosti – ekonomické, sociální a environmentální. Nedílnou

součástí praktické části bakalářské práce je zmapování současného stavu jak města, tak městského úřadu a možných partnerů v případě zapojení Valašských Klobouk do mezinárodně uznávané metody, která zvyšuje kvalitu veřejné správy, místní Agendy 21.

Cílem mé bakalářské práce je zjistit, kterou z moderních metod řízení Městský úřad Valašské Klobouky využívá a provést její srovnání s programem místní Agendy 21, který je ve městě zaveden pouze na úrovni „Zájemci“ (bude vysvětleno v teoretické části). Následně se budu snažit nalézt odpověď na otázku, zda má město předpoklady a zájem o zapojení se tohoto dlouhodobého procesu. V závěru práce popisuji a navrhuji možný způsob implementace místní Agendy 21 ve Valašských Kloboukách. Navrhované řešení směřuje k hlavnímu účelu, a to ke zvýšení propagace pojmu místní Agenda 21 ve vybraném městě a jeho ustálení do podvědomí.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 MÍSTNÍ AGENDA 21 VE SPOJENÍ S UDRŽITELNÝM ROZVOJEM

Abychom si představili, co se vlastně skrývá pod názvem „místní Agenda 21“, je v prvé řadě třeba pochopit pojem „udržitelný rozvoj“, který je právě s „místní Agendou 21“ velmi úzce spjat.

1.1 Udržitelný rozvoj

„Každý, kdo chce dosáhnout vzdálený cíl, musí udělat mnoho malých kroků.“

Helmut Schmidt

1.1.1 Definice pojmu udržitelný rozvoj

Jednotná, všeobecně přijímaná definice udržitelného rozvoje neexistuje. Místo toho máme desítky, ne-li stovky různých charakteristik tohoto pojmu.

Evropský parlament například definuje jako udržitelný rozvoj takový rozvoj, ve kterém dochází ke zlepšování životní úrovně a blahobytu lidí v mezích kapacity ekosystémů, přičemž jsou zachovány přírodní hodnoty a biologické rozmanitosti pro současné i příští generace. (Nováček, 2011, s. 216)

Společnost CENIA (©2011), česká informační agentura životního prostředí, při definici udržitelného rozvoje vychází z faktu, že „Země je jen jedna a její zdroje nejsou nevyčerpatelné. Je potřeba si tedy uvědomit, že žijeme v systému konečných zdrojů. To znamená, že jestliže nezačneme kolonizovat jiné planety ve Vesmíru, máme k dispozici pouze jakési konečné množství zdrojů, které je možno čerpat. Abychom zabránili dosavadnímu zhoršování životního prostředí, musí dojít ke změně nynějších civilizačních návyků. Je potřeba převzít individuální a skupinovou odpovědnost za globální stav světa v prostoru i čase.

Podle komise OSN má udržitelný rozvoj uspokojovat potřeby současnosti bez ohrožení potřeb budoucích generací. V nejširším smyslu je strategie udržitelného rozvoje zaměřená na prosazování harmonie mezi lidskými bytostmi a mezi lidstvem a přírodou. (Nováček, 2011, s. 217)

K podstatě a pojetí udržitelného rozvoje se vyjadřuje velká řada autorů a institucí. Porovnání nejčastěji užívaných definic může přinést jeho následující vymezení, že udržitelný rozvoj je cílený proces změn v chování lidské společnosti k sobě samé i ke svému okolí, směřující ke zvyšování současného i budoucího potenciálu uspokojování aspirací a potřeb lidí. (Wokoun, 2011, s. 162 – 163)

Udržitelný rozvoj je tedy snahou o to, aby podmínky pro kvalitní život byly zachovány v dlouhodobém horizontu pro další generace. Jeho cílem je vytvoření ideálního stavu ve všech oblastech života lidí; tím dochází k posílení jejich zdraví, kvalitního života a spokojenosti jako základních životních hodnot. Tento proces zavádí principy udržitelného rozvoje do praxe při zohlednění konkrétních místních problémů a je to proces komunitně-expertní, kdy se vychází od zapojení veřejnosti, přes expertní strategické řízení až k uplatnění udržitelného rozvoje.

Udržitelný rozvoj patří mezi koncepty, které se vyznačují podmíněností, danou principem „nyní a zde“. (Wokoun, 2011, s. 164)

Maier ve své knize Udržitelný rozvoj území (2012, s. 7) uvádí, že tento pojem byl zřejmě poprvé použit v roce 1972, běžně se začal užívat teprve na počátku devadesátých let 20. století.

1.1.2 Legislativní rámec udržitelného rozvoje

Pojem udržitelný rozvoj je zakotven i v právním řádu České republiky, konkrétně v zákonu č. 17/1992 Sb., o životním prostředí., který mimo jiné vychází ze skutečnosti, že člověk je neoddelitelnou součástí přírody a má si být vědom své odpovědnosti za zachování příznivého životního prostředí budoucím generacím, kdy právě příznivé životní prostředí je jedním ze základních práv člověka. (ČESKO, 1992)

1.1.3 Hlavní principy udržitelného rozvoje

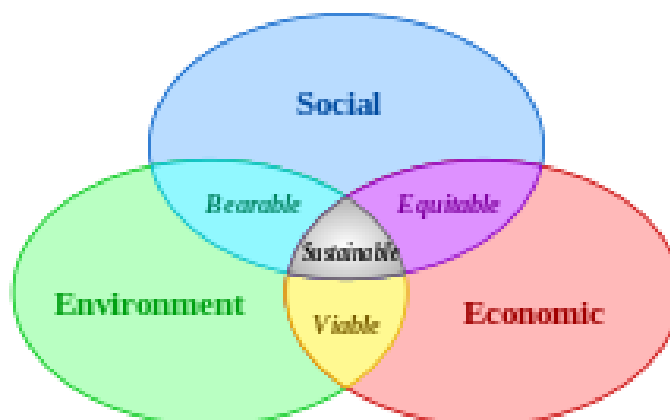
Jelikož není možné ve stručné definici vystihnout ideu udržitelného rozvoje v celé jeho šíři, jsou často společně s definicemi uváděny jeho hlavní principy, které tento pojem blíže konkretizují. V roce 1991 vydaly společně tři nejvýznamnější světové organizace IUCN (Světový svaz ochrany přírody), UNEP (Program OSN pro životní prostředí) a WWF (Světový fond pro přírodu) zprávu „Pečujeme o zemi“, podle které mezi základní principy udržitelného rozvoje patří:

- úcta ke společenstvím života a péče o ně
- zlepšování kvality lidského života
- ochrana vitality a rozmanitosti Země
- dodržování mezí únosnosti Země
- změna osobních přístupů a praktik
- poskytování možností obcím (komunitám) pečovat o jejich vlastní životní prostředí
- budování národních struktur pro integraci rozvoje a ochrany
- vytvoření globální aliance na podporu udržitelnosti.

1.1.4 Pilíře udržitelnosti

Proto, aby lidstvo mohlo plnit základní principy udržitelného rozvoje, je nutné zajištění rovnováhy mezi pilíři udržitelnosti. Světový summit o udržitelném rozvoji, který se uskutečnil v roce 2002 v Johannesburgu, zdůraznil, že cílem celé lidské společnosti je rozvoj, který zajistí rovnováhu mezi třemi základními pilíři: sociálním, ekonomickým a environmentálním. Tento princip pak symbolicky podtrhovalo samotné heslo summitu: lidé, planeta, prosperita. V praxi se ovšem často tyto pilíře dostávají do rozporu - např. ochrana přírody versus výstavba dálnice apod. (Mezřický, 2005, s. 79). Proto je nutné, aby jednotlivé pilíře nebyly chápány odděleně, ale jako celek, který se má harmonicky rozvíjet ve všech třech směrech. Mezi sociálním, ekonomickým i environmentálním pilířem existují určité vazby, jež se vzájemně ovlivňují. Podle Vladimíra Jeníčka (2010, s. 7) není vyloučeno, že v budoucnu nedojde k rozšíření těchto třech pilířů o další – pilíř kulturní.

Obrázek 1 Udržitelný rozvoj

Zdroj: Wikipedie, ©2014

- **Ekologický pilíř**

Ekologický neboli environmentální pilíř se zabývá vztahy lidí a přírody. Již od doby, kdy si lidé v mladší době kamenné zřídili trvalejší sídla a začali se věnovat zemědělství, sbírali zkušenosti o tom, jaké formy hospodaření s půdou a dalšími přírodními zdroji umožňují jejich dlouhodobé využívání (Maier, 2012, s. 8). Mluvíme o účinné ochraně životního prostředí a šetrném využívání přírodních zdrojů. Veškerá ekonomická aktivita lidské společnosti, a s ní spojený technologický rozvoj, se děje na pozadí přírodních podmínek. Lidé jsou na přírodních zdrojích plně závislí. Jestliže má být po ekologické stránce zajištěna udržitelnost rozvoje, je zapotřebí ji chránit a životní prostředí nezatěžovat.

- **Sociální pilíř**

Tento pilíř směřuje k rozvoji lidské osobnosti a sociální sféry (Moldan, 2003, s. 133). Sociální rozměr udržitelnosti se týká jednak lidí jako jednotlivců, jednak společnosti a respektuje potřeby všech. Lidský rozvoj znamená odstranění chudoby, zlepšování zdraví, delší průměrný věk, méně nemocí, slušné životní podmínky a bezpečnost (Půček, 2009, s. 145). Z hlediska sociálního jde o naplnění základních lidských potřeb, jako jsou potřeby tělesné, fyziologické nebo také potřeby lásky, uznání a potřeby bezpečí. Jde o zachování kvalitní životní úrovně.

- **Ekonomický pilíř**

Třetí pilíř udržitelného rozvoje udává ekonomický rozměr udržitelnosti, jež vychází z nutnosti zachovat při veškeré hospodářské činnosti základní kapitál a využívat jen vyprodukovaného zisku. To se týká nejen kapitálu vyrobeného (lidského), ale i kapitálu přírodního. Z ekonomického hlediska lze totiž na přírodní zdroje nahlížet jako na různé typy přírodního kapitálu. (Půček, 2009, s. 144)

To znamená, že ekonomický pilíř hledá cesty, jak dosahovat stálého růstu bohatství společnosti, aniž by se poškozovalo životní prostředí, či narušovala rovnováha ekonomiky. Klíčem k tomuto cíli je zvyšování produktivity lidské práce, použití ekologicky šetrných výrobních zařízení a technologický pokrok. Jde tedy o udržení vysoké a stabilní úrovně ekonomického růstu a zaměstnanosti.

1.1.5 Trvale udržitelný rozvoj

Trvale udržitelný rozvoj pak představuje již komplexní soubor strategií, které umožňují pomocí ekonomických prostředků a technologií uspokojování lidských potřeb materiálních, kulturních, duchovních a to vše při plném respektování environmentálních limitů. Pro uplatnění těchto strategií a prostředků v globálním měřítku současného světa je nutné redefinovat na lokální, regionální i globální úrovni jejich sociálně-politické instituce a procesy. (CENIA, ©2013)

V České republice se trvale udržitelným rozvojem zabývá Ministerstvo pro místní rozvoj, který ho chápe jako rozvoj zabezpečující uspokojení současných potřeb, aniž by ohrozil možnosti uspokojení potřeb generací budoucích. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, ©2014)

Profesor Rynda uvádí, že poměrně úplnou definicí trvale udržitelného rozvoje je však až Agenda 21, která je popsána v následující kapitole. (Strana zelených, ©2014)

1.1.6 Společné evropské indikátory

V roce 2001 byla Evropskou komisí navržena jednotná sada deseti, převážně environmentálních, indikátorů. Její testování se uskutečnilo v několika desítkách evropských měst. V roce 2003 pak začaly být tyto indikátory používány v ČR prostřednictvím nově vzniklé iniciativy TIMUR (Týmová iniciativa pro místní udržitelný rozvoj, o.s.), která ji začala aplikovat do podmínek českých měst. (Indikátory udržitelnosti, ©2013)

Společné evropské indikátory byly vybrány tak, aby odrážely hlavní oblasti udržitelného rozvoje měst a aby se vzájemně doplňovaly. V současné době je využívá více než 150 evropských měst.

Základními indikátory jsou:

1. Spokojenost občanů s životem v obci
2. Místní příspěvek ke globální změně klimatu
3. Místní doprava a přeprava osob
4. Dostupnost veřejné zeleně a místních služeb
5. Kvalita vnějšího ovzduší

Vedlejší indikátory pak jsou:

1. Cestování dětí do a ze školy
2. Udržitelný management obce a místních podniků
3. Hluková zátěž
4. Udržitelné využívání půdy
5. Udržitelné výrobky

1.2 Místní agenda 21

„Jsme děti příští transformace, Třetí vlny. Lidstvo stojí před obrovským skokem kupředu, před největší sociální změnou a tvořivou transformací v průběhu dějin...Něměli bychom přemýšlet o jednorázové velké reorganizaci prováděné shora, ale o tisících promyšlených, decentralizovaných experimentů, které nám umožní vyzkoušet nové modely politického rozhodování a nové formy rozvoje.“

Alvin Toffler

Místní Agenda 21 jako strategický a akční plán rozvoje určitého místa vychází z dokumentu Agenda 21, jehož vznik je spjat se světovou konferencí týkající se problematiky životního prostředí.

1.2.1 Vznik dokumentu Agenda 21

Zmíněný dokument „Agenda 21“ je rozsáhlá, téměř pětisetstránková, listina, která vznikla na summitu Země (mezinárodní konference o životním prostředí a rozvoji „United Nations Conference on Environment and Development – UNCED) v brazilském Rio de Janeiro v červenci roku 1992 (Agenda 21, ©2014). Šlo o dosud největší konferenci v dějinách, která měla za cíl vizi udržitelného rozvoje rozpracovat a podpořit její postupné naplňování na mezinárodní, národní i místní úrovni (Nováček, 2011, str. 283). 40 tisíc zástupců 170 zemí světa se na této konferenci dohodlo na tom, jak systematicky směřovat k udržitelnému rozvoji (Agenda 21, ©2014).

„Agenda 21“ navazuje na principy udržitelného rozvoje a konkretizuje je pro jednotlivé oblasti lidské činnosti (Maier, 2012, s. 83). Jak již bylo uvedeno, jde o listinu OSN, první velký dokument svého druhu na světě, jež se stala globálním

strategickým a akčním plánem pro udržitelný rozvoj na celém světě. K jeho naplňování se zavázaly desítky států včetně České republiky (CENIA, ©2012).

Nováček (2011, str. 283) charakterizuje tento dokument jako strategický plán rozvoje společnosti na prahu třetího tisíciletí, jež určuje hlavní směry omezení negativních projevů naší civilizace v různých oblastech, např. sociální rozdíly mezi bohatým a chudým světem, nedostatky ve zdravotní péči, globální ohrožení životního prostředí, expanze lidských sídel, nárůst populace, atd.

„Agenda 21“ je rozdělena do 4 částí dle následujících oblastí, potřebných k udržitelnému rozvoji:

- sociální a ekonomické rozměry
- uchovávání a šetrné využívání zdrojů a hospodaření s nimi ve prospěch rozvoje
- posilování úlohy důležitých skupin
- prostředky implementace

1.2.2 Definice pojmu místní Agenda 21

MA21 je nástroj ke zlepšování kvality veřejné správy, strategického řízení, zapojování veřejnosti a budování místního partnerství, s cílem podpořit systematický postup k udržitelnému rozvoji na místní či regionální úrovni. (MÍSTNÍ AGENDA 21, ©2014).

Název se může zdát nejasný, přesto ho lze jednoduše vysvětlit. „Místní“ odkazuje na místo působení. Z překladu latinského slova „Agenda“ vyplývá, že se jedná o určitý program neboli seznam věcí, které je zapotřebí udělat, aby bylo dosaženo vytyčených cílů a číslo „21“ vysvětluje, že se jedná o vizi 21. století (O místní Agendě 21, ©2014).

Ministerstvo životního prostředí (©2008–2012a) definuje místní Agendu 21 jako program konkrétních obcí, měst a regionů, který zavádí principy udržitelného rozvoje (tedy zásady zmíněného dokumentu Agenda 21) za účasti spolupráce veřejnosti a organizací do praxe s ohledem na místní problémy a s cílem vytvoření dlouhodobé vysoké kvality života a životního prostředí. Kvalita života ve všech jeho aspektech je zvyšována prostřednictvím zkvalitňování správy věcí veřejných, strategického plánování, zapojování veřejnosti a využíváním všech dosažených poznatků o udržitelném rozvoji (O místní agendě 21, ©2010).

V tomto procesu spolupracují samosprávy obcí, měst a mikroregionů v partnerském vztahu s ostatními hlavními skupinami společnosti. Motivujícím faktorem místní Agendy 21 je to, že se v ní řeší záležitosti, které občané vnímají jako své vlastní problémy (Nováček, 2011, s. 294). Jde o dlouhodobý tvořivý postup, jehož cílem je dosažení udržitelného rozvoje pro obec nebo mikroregion a pochopení globálního významu místních rozhodnutí (Nováček, 2011, s. 296).

Důraz je tedy kladen na rozhodování a plánování dalšího rozvoje regionu či obce, a to s účastí a ve spolupráci s širokou veřejností, dále neziskovými organizacemi a spolky, podnikateli, provozovateli služeb, či třeba školskými zařízeními, zdravotnickými institucemi aj. (Databáze MA21, ©2014)

Jak je již uvedeno, místní Agenda 21 je věnována místnímu rozvoji a jeho součástí je mimo jiné také zájem o kulturní život měst a obcí, přičemž se jedná zejména například o aktivity, jako jsou:

- obnova památek
- oživování tradičních zvyklostí a řemesel
- udržitelná turistika
- péče o krajinu
- výsadba stromů
- údržba parků
- akce pro veřejnost (slavnosti, jarmarky, poutě)
- vlastní práce místních orgánů – zapracování principů udržitelného rozvoje do koncepcí, plánů i každodenní agendy
- ekologické vytápění
- třídění komunálního odpadu
- nákupy respektující udržitelnost spotřeby a řada dalších aktivit. (Wikipedie, ©2013)

Směr k udržitelnému rozvoji města můžeme také vysvětlit jako dělání kroků k tomu, aby se lidem ve městě dobře žilo, aby se zlepšovala kvalita jejich života, zejména v oblasti zdraví, bezpečí, zaměstnanosti aj.

Dle Pomališové (2010, s. 25) je cílem místní Agendy 21 vytvořit v místní komunitě smysl pro zodpovědnost. Základním pilířem je souhra mezi místními úřady a občanskou společností. Úkolem místních úřadů je identifikovat a zaměřit se na nejdůležitější místní environmentální problémy a tím dát dohromady několik činitelů na místní úrovni a dojít tak ke společným řešením.

Jmenovaný program konkrétní obce, regionu nebo kraje vede principy udržitelného rozvoje do praxe. Jeho významnou součástí je vytvoření strategického plánu podporující ekonomické a sociální aspekty s oblastmi životního prostředí. Jak již bylo uvedeno, je vytvářen ve spolupráci s veřejností, která je zapojována do vytváření plánů ve všech fázích, přičemž se podílí i na následné realizaci těchto plánů. (Krajský úřad Moravskoslezského kraje, 2011)

Pro srovnání lze uvést, že stejně jako u místní Agendy 21, programu, který nám říká, co je třeba udělat, aby bylo dosaženo stanoveného cíle, Dr. Michael Hammer (2001, s. 217) ve své knize Agenda 21 (neboli „co musí každý podnik udělat pro úspěch v 21. století“) předepisuje, co musí vykonat podniky pro úspěch v ekonomice ovládané zákazníky. Jde zde o formulaci devíti základních programových bodů, jako kroků, jež musí podniky a podnikatelé učinit, chtějí-li opravdu uspět a prosperovat v době sílící globální hyperkonkurence:

1. staňte se podnikem, s nímž se dobře spolupracuje
2. poskytněte zákazníkům vyšší přidanou hodnotu
3. buďte posedlí procesy
4. změňte kreativní práci v procesní práci
5. používejte měření ke zlepšování postupů, nikoli jako funkci účetnictví
6. rozvolněte svou organizační strukturu
7. neprodávejte svým distribučním kanálům, ale jejich prostřednictvím
8. překročte své hranice v zájmu vyšší efektivity
9. vzdejte se své identity ve prospěch širšího podniku

Stejně jako u místní Agendy 21 jde v tomto případě, stručně řečeno, o stanovení cílů a jejich následné uvedení do praxe.

2 MÍSTNÍ AGENDA 21 V PODMÍNKÁCH ČESKÉ REPUBLIKY

V České republice se místní Agenda 21 začala rozvíjet v průběhu 90. let formou pilotních projektů. Tomu předcházelo vytvoření Komise udržitelného rozvoje v prosinci roku 1992 jako reakce na výsledky dříve uváděné konference OSN. Českou republiku zde reprezentoval tehdejší československý federální ministr životního prostředí Josef Vavroušek, který vedl naši delegaci.

Myšlenka místní Agendy 21 se do oficiálních vládních dokumentů dostala až v roce 1999 přijetím hlavních principů trvale udržitelného rozvoje v Státní politice životního prostředí. V letech 2001 – 2003 byl uskutečněn projekt s názvem „Širší podpora místních Agend 21 v České republice s využitím zkušeností z Velké Británie“ právě za podpory britského Ministerstva pro mezinárodní rozvoj. Poprvé tak u nás došlo k zavedení principů udržitelného rozvoje ve třech místech: v Kladně, mikroregionu Poodří a v okrese Děčín. Dalším výstupem tohoto projektu je „Metodika pro místní Agendy v ČR“. Následně byla zřízena Rada vlády pro udržitelný rozvoj (dále jen Rada) jako poradní a koordinační orgán vlády České republiky pro oblast udržitelného rozvoje a strategického řízení. Součástí Rady je i Pracovní skupina pro místní Agendu 21. Jejím předsedou je ministr životního prostředí a členy jsou zástupci ministerstev, obcí, krajů i nevládních organizací. (KÚ Moravskoslezského kraje, ©2011)

Mezi nejatraktivnější pilotní města projektu patřila například Zdravá města a obce Vsetín, Chrudim, Hodonín, Mladá Boleslav, Kuřim, Kopřivnice, Strašín či Litoměřice.

2.1 Institucionální zabezpečení místní Agendy 21 v České republice

Místní Agenda 21 je v České republice podporována celou řadou organizací, mezi nejvýznamnější patří:

- Česká informační agentura životního prostředí v ČR (**CENIA**)

Příspěvková organizace zřízená Ministerstvem životního prostředí v roce 2005. Jejím hlavním cílem je, mimo jiné, poskytovat ucelené informace o životním prostředí včetně Databáze místních Agend 21 v České republice. (CENIA, ©2014)

- Národní síť zdravých měst (**NSZM**)

Národní síť zdravých měst ČR je mezinárodně certifikovanou asociací místních samospráv, která se hlásí k principům udržitelného rozvoje, přičemž dochází k zapojování veřejnosti

do rozhodovacích procesů a podpoře zdravého životního stylu obyvatel. Byla založena v roce 1994 jedenácti městy. Cílem projektu „Zdravé město“ je kvalitnější, zdravější a spokojenější život občanů. Do tzv. národních sítí patří města, obce, mikroregiony a kraje, které si zde vyměňují zkušenosti v oblasti podpory kvality života a zdraví. Úkolem asociace je strategické řízení, poskytování informací ohledně finančních zdrojů, zprostředkování spolupráce s odbornými partnery, vzdělávání pracovníků úřadů v oblasti trvale udržitelného rozvoje, propagace úspěšných aktivit měst na celostátní úrovni atd. (NSZM, ©2014)

- Týmová iniciativa pro místní rozvoj (**TIMUR**)

Tato nezisková organizace vznikla v roce 2002. Mezi její hlavní aktivity patří prosazování indikátorů udržitelného rozvoje na místní úrovni. Cílem TIMUR je vedle úzké spolupráce s partnerskými městy i odborná činnost v oblasti místní Agendy 21. Vedle toho organizuje akce pro veřejnost, pořádá semináře a odborné konference, popularizuje koncept ekologické stopy a zabývá se pravidelným reportingem informací o stavu životního prostředí na místní úrovni. (TIMUR, ©2014)

- Rada vlády pro udržitelný rozvoj (**RVPUR**)

Rada vlády pro udržitelný rozvoj byla zřízena v červenci roku 2003 jako stálý poradní, iniciační a koordinační orgán vlády České republiky pro oblast udržitelného rozvoje a strategického řízení. RVPUR rozpracovává, koordinuje a sleduje uplatnění principů udržitelného rozvoje při dosažení dynamické rovnováhy jeho složky ekonomické, sociální a environmentální.

Jako příklad nadnárodních institucí, které mají význam pro místní Agendu 21 v České republice, lze uvést:

- Mezinárodní rada pro lokální environmentální iniciativy (**ICLEI**)
- Rada evropských obcí a regionů (**CEMR**)

2.2 Kdo může místní Agendu 21 iniciovat

Nejbližším partnerem a bezprostředním nositelem realizace místní Agendy 21 je veřejná správa, která zde hraje zásadní roli. Bez její aktivní vůle nemůže tento koncepční proces dlouhodobě fungovat. Veřejná správa – jak úředníci, tak především politici – má prostředky k vytváření prostoru a dobrých podmínek ke spolupráci, dialogu a vzájemné komunikaci. Je však nezbytné, aby do procesu byli zapojeni další klíčoví aktéři,

jako jsou neziskové organizace a spolky, podnikatelé, provozovatelé služeb nebo školská zařízení, zdravotnické instituce a řada dalších subjektů, včetně široké neorganizované veřejnosti.

Iniciativa pro zavedení místní Agendy 21 ale může vzejít z místní veřejné správy stejně tak jako ze skupiny místních lidí nebo externí organizace. Tato iniciační skupina by měla zajistit zapojení co největšího spektra občanů do vypracování strategického a akčního plánu rozvoje obce / regionu. Důležité je, aby tato iniciativa vedla k politickému zastřešení tohoto procesu. Platí zde jeden z nejdůležitějších principů a to, že proces musí být jasný a transparentní. To znamená, že má být předem jasné, co se stane s výsledky práce, jak bude s názory a náměty veřejnosti naloženo a zda k nim bude rozhodovací orgán přihlížet. Vývoj, řízení a zajištění procesu musí být jasné všem.

2.3 Kritéria a kategorie místní Agendy 21

Přehledná kritéria, podle kterých se měří kvalita naplňování procesů místní Agendy 21, vytvořila již zmiňovaná Pracovní skupina při Radě vlády pro udržitelný rozvoj (RVUR), která v roce 2005 sadu jednadvaceti kritérií oficiálně schválila. Hlavním cílem je zajistit monitorování úrovně procesu místní Agendy 21 v jednotlivých obcích, městech a regionech. V roce 2010 byla tato sada aktualizována, aby stanovená kritéria lépe vyhovovala rozdílným typům municipalit: malá obec, obec, statutární město, mikroregion, kraj a ostatní. Kritérium představuje určitou skutečnost, kterou je nutno uskutečnit pro zdárný a kvalitní průběh místní Agendy 21. Každé kritérium je rozděleno do jednotlivých ukazatelů, zahrnujících konkrétní kroky, jejichž naplněním je dosaženo určitého cíle. U každého ukazatele jsou stanoveny konkrétní hodnoty, jako např. množství, kvalita, termín, a ty pak musí být doloženy prostřednictvím stanovené dokumentace. (KÚ Moravskoslezského kraje, ©2011)

Místní Agenda 21 je rozčleněna do čtyř základních kategorií: A, B, C, D, kde kategorie A představuje nejvyšší stupeň kvality úrovně, naopak kategorie D představuje stupeň nejnižší. Existuje také kategorie kandidátů: „Zájemci“, kde jsou obce a města v přípravné fázi na jejich členství (CENIA, ©2008). Pro postup z jedné kategorie do druhé je nutno splnit všechny kritéria pro příslušnou kategorii a současně také všechna kritéria kategorií předešlých (KÚ Moravskoslezského kraje, ©2011).

Tabulka 1 Kategorie MA21

kategorie	„Zájemci“	Zahrnuje všechny evidované zájemce o problematiku MA21 a je otevřená nejen obcím, ale také dalším subjektům aktivně zapojeným do realizace MA21, např. neziskovým organizacím.
kategorie D	„Start“	Začátečnická úroveň MA21, předpokládá organizační zajištění procesu MA21.
kategorie C	„Stabilizace“	Mírně pokročilá úroveň MA21, předpokládá aktivní zapojení veřejnosti a politické zastřešení procesu MA21.
kategorie B	„Systém řízení“	Pokročilá úroveň MA21, předpokládá zavedení a používání systému řízení municipality dle zásad MA21.
kategorie A	„Dlouhodobý proces“	Nejvyšší úroveň MA21, předpokládá strategický a dlouhodobý rozvoj za aktivní účasti veřejnosti, založený na principech udržitelného rozvoje a směřující ke zvyšování kvality života svých občanů.

Zdroj: Nováček, 2011, s. 296

Municipalitám registrovaným v oficiální databázi je v každém kalendářním roce přidělena jedna z výše uvedených Kategoríí. Podkladem pro její schválení je dokumentace předkládaná municipalitou. Jedná se o důkazy aktivního a kvalitního postupu v hodnoceném období v souladu s Kritérii.

Tabulka 2 Přehled kritérií a ukazatelů- kategorie zájemci

kategorie	kritérium	ukazatel
zájemci	zájem o zápis do evidence MA21	vyplnění registračního formuláře do Databáze MA21
	kontaktní osoba MA21	stanovení kontaktní osoby - zástupce právnické osoby
	zpětná vazba o stavu MA21	pravidelné potvrzení zájmu o evidenci v Databázi MA21

Zdroj: Databáze místních Agend 21 (CENIA)

Tabulka 3 Přehled kritérií a ukazatelů – kategorie D

kategorie	kritérium	ukazatel
D	organizační struktura MA21	ustanovení politika, koordinátora a řídicí skupiny
	aktivní zapojování veřejnosti do oblasti plánování a rozhodování	plánování s veřejností (akční nebo komunitní plánování)
	prezentace činností a výstupů	aktualizace web stránky o MA21, uveřejňování zpráv
	spolupráce veřejného, občanského a podnikatelského sektoru	společné zapojení zástupců občanského sektoru a podnikatelského sektoru do aktivit v rámci MA21

Zdroj: Databáze místních Agend 21 (CENIA)

Tabulka 4 Přehled kritérií a ukazatelů – kategorie C

kategorie	kritérium	ukazatel
C	oficiální orgán samosprávy	ustanovení orgánu pro sledování postupu MA21 složeného ze zástupců veřejného, neziskového a komerčního sektoru
	oficiálně schválený dokument	schválení dokumentu k MA21 zastupitelstvem obce
	informace, vzdělávání a osvěta	pořádání osvětových kampaní a akcí k UR (Den země, Evropský týden mobility apod.)
	sledování a hodnocení procesu	projednání roční pravidelné zprávy o MA21 zlepšování MA21 radou nebo zastupitelstvem obce
	finanční podpora aktivit ze strany samosprávy	schválení finanční podpory aktivit MA21 vyplývajících z komunitního plánování
	pravidelné veřejné fórum UR/MA21 k celkovému rozvoji obce	pořádání veřejného fóra UR/MA21 k celkovému rozvoji obce

Zdroj: Databáze místních Agend 21 (CENIA)

Tabulka 5 Přehled kritérií a ukazatelů – kategorie B

kategorie	kritérium	ukazatel
B	strategie UR města/obce nebo strategický plán rozvoje města/obce respektující principy UR	<i>strategie UR města/obce nebo strategický plán k UR chválený zastupitelstvem města/obce</i>
	dílčí koncepce, která je v souladu se Strategií UR města/obce respektujícím principy UR	<i>dílčí koncepce, které naplňuje principy UR, schválená zastupitelstvem města/obce</i>
	systém finanční podpory města/obce pro realizaci opatření MA21	<i>schválení systému finanční podpory (nebo alespoň jeho dílčí části) zahrnujícího podporu MA21 radou nebo zastupitelstvem měst/obce</i>
	získávání externích zdrojů pro realizaci MA21	<i>získávání externích zdrojů pro realizaci aktivit MA21 (externí dotace, granty aj.)</i>
	stanovení a sledování vlastních indikátorů MA21	<i>stanovení a sledování vlastních indikátorů vyplývajících z komunitního plánování</i>
	sledování mezinárodně standardizovaných indikátorů UR	<i>sledování mezinárodních indikátorů UR</i>
	certifikované proškolení koordinátora MA21	<i>absolvování případně aktuální účast koordinátora MA21 na akreditovaném školení pro koordinátory MA21</i>
výměna zkušeností a přenos příkladů dobré praxe	<i>aktivní zveřejňování vlastních příkladů dobré praxe v rámci tematické akce regionálního/celostátního významu</i>	

Zdroj: Databáze místních Agend 21 (CENIA)

Tabulka 6 Přehled kritérií a ukazatelů – kategorie A

kategorie	kritérium	ukazatel
A	oficiální orgán samosprávy pro sledování stavu UR	<i>ustanovení orgánu rady nebo zastupitelstva města/obce</i>
	management kvality v rámci veřejné správy	<i>zavedení certifikovaného systému řízení kvality v rámci činností úřadu města/obce (např. ISO, CAF)</i>
	principy UR jsou v obci prakticky uplatňovány	<i>udržování zlepšování stávajícího stavu a vlivu na UR a spokojenosti obyvatel s kvalitou života v obci</i>

Zdroj: Databáze místních Agend 21 (CENIA)

Díky uvedené sadě kritérií se jednotlivá města mohou srovnávat. Každá kategorie má měřitelné ukazatele, kterými lze úroveň procesu hodnotit. Je posuzováno zejména zapojování veřejnosti do rozhodování o dění ve městě, kvalita strategického řízení města

a uplatňování principů udržitelného rozvoje ve všech oblastech činností nejen městského úřadu, ale města celkově. (Město Vsetín, ©2013)

Pro srovnání lze uvést, že nejdále jsou se zapojením obcí do MA 21 ve Švédsku a v jiných skandinávských zemích. Velmi dobře je na tom také Velká Británie. Nejslabší je zapojení obcí a místních komunit v zemích Afriky a Jižní Ameriky. (Nováček, 2011, s. 296)

Úspěšným naplněním kritérií municipalita demonstruje kvalitu procesů v ní probíhajících. Zahrnují: organizační zajištění procesu, partnerství veřejné správy neziskového a podnikatelského sektoru, aktivní zapojení veřejnosti, politické zastřešení, systémové řízení municipality na principech udržitelného rozvoje. Přehled měst a obcí, která postupují dle těchto kritérií či to mají v plánu, je uveden v „Databázi místní Agendy 21, jejímž správcem je agentura CENIA (©2008).

2.4 Nezbytné součásti zavádění místní Agendy 21

Pro zavedení místní Agendy 21 je 5 potřebných součástí tohoto programu:

- Organizační zázemí, plánování a hodnocení postupu MA21 (C, D)
- Zapojení veřejnosti, místní partnerství, komunitní plánování ke kvalitě života a UR (B, C, D)
- Strategické řízení k udržitelnému rozvoji, monitorování UR (A, B)
- Komunikace, propagace, informovanost, sdílení dobré praxe (C, D)
- Financování, motivace v rámci MA 21 (C, D)

V závorkách jsou vždy uvedeny kategorie (dle předcházející kapitoly), kterých se jednotlivé součásti programu MA21 týkají.

2.4.1 Charakteristika SWOT analýzy

SWOT analýza je moderní, jedna z nejčastěji využívaných analytických metod, jejíž pomocí je možno identifikovat silné (Strengths) a slabé (Weaknesses) stránky, příležitosti (Opportunities) a hrozby (Threats), spojené s určitým projektem, podnikatelským záměrem, politikou apod. Jde o nástroj dlouhodobého plánování, jelikož komplexně hodnotí fungování společnosti a pomáhá nalézt nové příležitosti k růstu nebo problémy k řešení. Slabé a silné stránky jsou částí interní, týká se přímo nás a ukazuje, v čem jsme

dobří a na druhé straně, v čem se nám nedaří. Je to v podstatě soupis kladů a záporů. Druhá, externí, část obsahuje příležitosti a hrozby a týká se našeho okolí, které sami ovlivnit nemůžeme, ale výrazně na nás působí. Příležitosti jsou to, co nám okolí nabízí a hrozby jsou okolnosti, které nás mohou ohrožovat. Smysl spočívá v odstraňování nebo omezování slabých stránek a v akceptování těch silných. (Wikipedie, ©2013)

2.5 Současný stav místní Agendy 21 v ČR

V současnosti je v ČR do místní Agendy 21 zapojeno několik desítek municipalit. V roce 2012 7 z nich prozatím dosáhly na dosud druhou nejvyšší kategorii ocenění, a to na kategorii B místní Agendy 21. V následujícím roce 2013 tento počet klesl na 5. Všechny tyto municipality patří mezi města, obce, kraje, mikroregiony či místní akční skupiny organizované v Národní síti Zdravých měst ČR, která má v současnosti 115 členů, s regionálním vlivem na 2653 měst a obcí včetně hlavního města Prahy, ve kterých žije 5,935 milionu obyvatel (56 % populace ČR). (Město Vsetín, ©2013)

Tabulka 7 Vývoj počtu registrovaných subjektů v MA 21 v letech 2006 – 2013

kategorie	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
A	0	0	0	0	0	0	0	1	1
B	2	3	6	8	7	6	7	5	5
C	8	12	13	15	20	34	37	39	39
D	2	10	9	39	26	28	26	23	23
zájemci	26	44	81	69	55	75	73	97	99
CELKEM	38	69	109	131	108	143	143	165	167

Zdroj: vlastní tvorba z Databáze MA21, 4/2014

Z uvedené tabulky vyplývá, že počet registrovaných subjektů v letech 2006 – 2009 stoupal, v r. 2010 následoval mírný pokles, poté počet opět vzrostl. V nynější době je již 167 registrovaných municipalit. Největší skupinu tvoří obce, poté malé obce, mikroregiony, místní akční skupiny a kraje. V následující tabulce je uveden počet municipalit dle typu žadatele, ze které je zřejmé, že největší skupinu z celkových 167 registrovaných municipalit tvoří obce a malé obce. Představují 84 % většinu z definovaných typů žadatelů.

Tabulka 8 Počet registrovaných municipalit v MA21 dle typu žadatele k 3.5.2014

typ žadatele	počet municipalit
kraj	6
malá obec	54
mikroregion	10
místní akční skupina	10
obec	87
CELKEM	167

Zdroj: Databáze MA21, ©2014

2.6 Hodnocení kvality místní Agendy 21

Jak již bylo vícekrát zmíněno, pro hodnocení procesů místní Agendy 21 byla vytvořena sada kritérií. K jejich naplňování neoddělitelně patří i jejich hodnocení, konkrétně pak hodnocení udržitelnosti kvality života. (Pomališová, s. 5). Aby se podařilo obhájit určitou kategorii, je potřeba splnit všechny aktivity potřebné k jejich naplnění.

Hodnocení kvality místní Agendy 21 je komplexním procesem potřebným pro transparentní posuzování kvality postupu a výsledků municipalit v České republice při realizaci tohoto procesu. Pracovní skupina pro místní Agendu 21 (PS MA21) ustavená Radou vlády udržitelný rozvoj garantuje každoroční posouzení a za tímto účelem stanovuje zásady, podle kterých probíhá pravidelné hodnocení kvality MA21 v ČR. Jedná se o detailní rozpracování Kritérií MA21 schválených RVUD. Procesy a výsledky hodnocení jsou sledovány za využití Databáze MA21 (MŽP, ©2014), veřejně přístupné prostřednictvím internetu. Kontrola dat, která jsou zde prostřednictvím realizátorů plněna, kontrolují členové PS MA21. Čím vyšší úroveň dané město, obec či region dosahuje, tím důkladnější je systém její kontroly (Moravskoslezský kraj, ©2011). Ve vyšších kategoriích místní Agendy 21 probíhají speciální podrobné kontroly, obhajoby a oponentury.

2.7 Financování místní Agendy 21

Ministerstvo životního prostředí (dále jen MŽP) v rámci svých grantových řízení podporuje od druhé poloviny 90. let činnost nestátních neziskových organizací, jež se ve spolupráci s konkrétním úřadem snaží v daném místě iniciovat proces místní Agendy 21. Podíváme-li se o několik let zpět, v roce 2007 byla obcím na jejich aktivity v rámci tohoto procesu přiznána jednorázová dotace. Od roku 2008 byla zavedena přímá účelová podpora procesů

MA21 rámci Revolvingového fondu MŽP, která byla určena především pro municipality, ale i další spolupracující subjekty.

Celková částka na podporu implementace a rozvoj MA21 z Revolvingového fondu MŽP činí 45 miliónů korun. Řadu konkrétních aktivit směřujících k udržitelnému rozvoji na místní úrovni lze efektivně financovat také z dalších zdrojů Evropské unie jako např. Evropský sociální fond nebo Evropský fond pro regionální rozvoj. (CENIA, ©2008)

V uplynulých letech umožňoval financování aktivit přímo se týkajících zavádění a realizace místní Agendy 21 Revolvingový fond MŽP. Vzhledem k úsporným opatřením v rámci ČR již však uvedené financování nepokračuje.

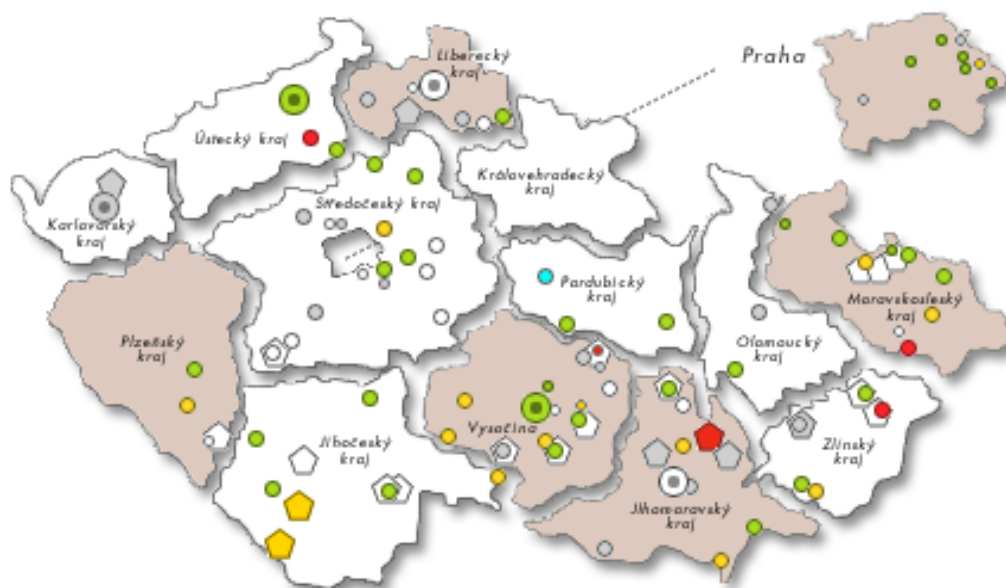
Omezené finanční zdroje na podporu samotného zavádění procesů MA21 lze označit jako hlavní problém. Na krajské úrovni existuje např. krajský dotační program pro MA21 Kraje Vysočina. Na místní úrovni jsou prostředky na realizaci MA21 čerpány především z obecních rozpočtů, jejich výše je ovšem většinou nedostatečná. (NSZM ČR, ©2014)

MA21 vede ke zvýšení kapacity pro získávání zdrojů (ÚMČ Praha 12, ©2013) z evropských fondů i jiných zdrojů.

Problematiku financování MA21 lze rozdělit na tři oblasti:

- (ne)existence finančních zdrojů
- jejich zaměření
- obtížnost jejich čerpání

Obrázek 2 Přehled členských municipalit s MA 21 v ČR v roce 2014

Zdroj: Národní síť zdravých měst (modrá – A, červená – B, zelená – C, žlutá – D)

Dle označení jednotlivých municipalit na mapě, zařazených do Kategoríí MA21: „A – D“, je mj. zřejmé, že nejvíce zastoupenou skupinu tvoří Kategorie „C“. Zajímavostí je, že Kategorie „A“ byla ještě v roce 2012 z administrativních důvodů uzavřená, jelikož nebyla dokončena metodika posuzování udržitelnosti měst. Kategorie „A“ je poprvé otevřená v současném roce 2014. Jako první se zde přihlásilo město Chrudim.

Tuto kategorii je možno splnit až poté, co obec nebo region ve třech po sobě jdoucích letech úspěšně obhájí kategorii „B“. Kontrola odborné správnosti doložených dokumentů v kategorii „A“ a postupu municipality dle deklarovaných zásad MA21 je prováděna přímo na místě v daném městě/obci/regionu za účasti odborné komise složené ze zástupců pracovní skupiny MA21. Součástí splnění kategorie „A“ je zároveň „obhajoba“ postupu obce či regionu v rámci standardního zasedání PS MA21. Před absolvováním kontroly i obhajoby zpracuje město ke svému postupu k udržitelnému přehlednou dokumentaci, kterou posoudí oponentní mikrotým PS MA21 a vydá k ní stanovisko.

2.8 Budoucnost místní Agendy 21

MA21 je vnímána jako prestižní celospolečenská záležitost a respektovaný stabilní nástroj zlepšování kvality veřejné správy (NSZM, ©2014). Česká republika je na cestě k tomu, aby se MA21 stala jejím běžným standardem a aby se česká města, obce a regiony mohly

v kvalitě rozvoje srovnávat se svými zahraničními sousedy. Do roku 2020 dojde ke zvýšení počtu dobře fungujících MA21 v ČR – obce a další subjekty aktivně usilují o zavedení MA21 a politická prezentace poskytuje procesům MA21 dostatečnou morální a finanční podporu. Její realizace v obcích a regionech ČR bude mít podpůrný vliv na další demokratický vývoj občanské společnosti.

„Před člověkem je život i smrt a bude mu dáno, co si vybere.“

Sír 15,17

Úspěšnost tohoto procesu je podmíněna spoluprací a širokým partnerstvím klíčových aktérů nejen z řad politické reprezentace a pracovníků úřadů, ale i zástupců neziskových organizací, škol, podnikatelských subjektů a široké neorganizované veřejnosti.

2.9 Další metody řízení kvality ve veřejné správě

Ministerstvo vnitra (dále jen MV) přijalo v roce 2006 místní Agendu 21 mezi oficiální metody zvyšování kvality veřejné správy společně s následujícími metodami:

- CAF (Common Assessment Framework)
- Balanced Scorecard
- Benchmarking

Tyto principy, podporující zmíněnou kvalitu veřejné správy, znamenají např. transparentnost, zodpovědnost, efektivní dostupné služby nebo neustálý rozvoj institucí veřejné správy.

Současně s tímto krokem bylo umožněno, aby města, obce a regiony, které realizují MA 21, usilovaly o dosažení resortní ceny MV za kvalitu ve veřejné správě. (CENIA, ©2008)

2.9.1 Definice modelu CAF

CAF představuje zkratku anglického názvu Common Assessment Framework (Společný hodnotící rámec). Jedná se o jednoduchý hodnotící nástroj, jehož cílem je napomoci organizacím ve veřejné správě pochopit a využívat řízení kvality. CAF vychází z předpokladu, že vynikající výsledky ve výkonnosti organizace, v oblasti vztahů k zákazníkům/občanům, zaměstnancům a společnosti jsou dosahovány na základě řízení strategie a plánování za pomoci zaměstnanců, využíváním partnerství, zdrojů a procesů.

Nahlíží na organizace z několika úhlů současně, na základě jednotného přístupu při analýze výkonnosti organizace (Votápek, 2009) Předností modelu je možnost identifikovat silné a slabé stránky a navrhnout oblasti zlepšení úřadu, a to prostřednictvím sebehodnocení prováděného vlastními zaměstnanci úřadu. Model CAF byl vytvořen Evropskou nadací pro řízení kvality (EFQM), Akademií ve Speyeru a Evropským institutem pro veřejnou správu (EIPA). Výsledkem tohoto procesu je tzv. sebehodnotící zpráva, ve které je, mimo jiné, uvedeno hodnocené období.

První skupinu - předpoklady - tvoří 5 kritérií:

1. vedení a řízení
2. strategie a plánování
3. řízení lidských zdrojů
4. partnerství a zdroje
5. řízení procesů a změn

Druhou skupinu - dosažené výsledky – tvoří zbylá 4 kritéria:

6. výsledky orientované na klienta/občana
7. výsledky ve vztahu k zaměstnancům
8. dopad na společnost
9. klíčové výsledky výkonu

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 MĚSTO VALAŠSKÉ KLOBOUKY

3.1 Základní charakteristika města Valašské Klobouky

Město Valašské Klobouky se nachází ve Zlínském kraji v severním cípu Chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty, vyhlášené v roce 1996 za biosférickou rezervaci UNESCO. Je centrem Jihovýchodního Valašska a regionem hraničícího se Slovenskou republikou (Valašské Klobouky, ©2014). Jeho katastrální výměra činí 26,95 km². Leží v údolí říčky Klobučky. V okolí města se nachází několik velmi cenných území s výskytem bělokarpatských orchidejí, například Dobšená, Bílé Potoky, Javorůvky nebo Ploštiny (Wikipedia, ©2013). Počet obyvatel k 1.1.2013 je 5 069 (Ministerstvo vnitra České republiky, ©2013).

Obrázek 3 Administrativní mapa správního obvodu Valašské Klobouky

Zdroj: ČSÚ

Valašské Klobouky jsou přirozeným spádovým centrem (spádovost ze tří regionů) a tato poloha i síť potřebných úřadů, školních i předškolních zařízení, zdravotnických služeb, kulturních institucí, bank, rekreačních zařízení a hotelů, sportovišť, obchodů apod. se odrazila v získání statutu městského úřadu s rozšířenou působností v roce 2002. (Strategický plán města Valašské Klobouky, © 2014)

Dle zákona o obcích (č. 128/2000 Sb.) platného od 12.3.2012 je tedy město Valašské Klobouky uváděno jako obec s rozšířenou působností. Schválení tohoto zákona proběhlo dne 7.2.2012 v Poslanecké sněmovně (epravo, © 2012).

Tabulka 9 Základní údaje o městě Valašské Klobouky

	VALAŠSKÉ KLOBOUKY
Status	Město
typ sídla	obec s rozšířenou působností
NUTSS	CZ0724585891
obec s pověřeným úřadem	Valašské Klobouky
obec s rozšířenou působností	Valašské Klobouky
LAU 1 (NUTS 4)	CZ0724 – Zlín
NUTS3	CZ072 – Zlínský kraj
NUTS2	CZ07 – Střední Morava

Zdroj: RIS, 2012; Územně identifikační registr ČR, 2012

3.2 Současný stav

Ve městě se nachází finanční úřad, úřad práce, katastrální úřad i středisko geodézie. Charakter spádového města dotváří tři střední školy: gymnázium a obchodní akademie, střední odborné učiliště zemědělské a odborné učiliště a praktická škola. Školní síť města tvoří dále základní škola, základní umělecká škola, zvláštní škola a dětský domov, mateřská škola, ale také dům dětí a mládeže. Město v současné době nabízí v široké škále služby rekreačních zařízení, lyžařský vlek, řadu turistických stezek či prohlídku městské památkové zóny. (Sebehodnotící zpráva CAF Valašské Klobouky, 2011)

3.2.1 Městský úřad Valašské Klobouky

Městský úřad Valašské Klobouky je výkonným orgánem města, který se řídí zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích. V samostatné působnosti odpovídá radě a zastupitelstvu, v přenesené působnosti je podřízen Krajskému úřadu Zlínského kraje, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak. V oblasti samostatné působnosti plní úkoly, které mu uložila rada nebo zastupitelstvo, podílí se na přípravě podkladů pro jejich jednání a na zabezpečování plnění jejich usnesení a pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti. V oblasti přenesené působnosti vykonává státní správu v územním obvodu města (kromě věcí, které patří do působnosti rady, zastupitelstva a zvláštních orgánů města), státní správu pro obce ve správním obvodu a rozhoduje o poskytování informací. (Valašské Klobouky, ©2014)

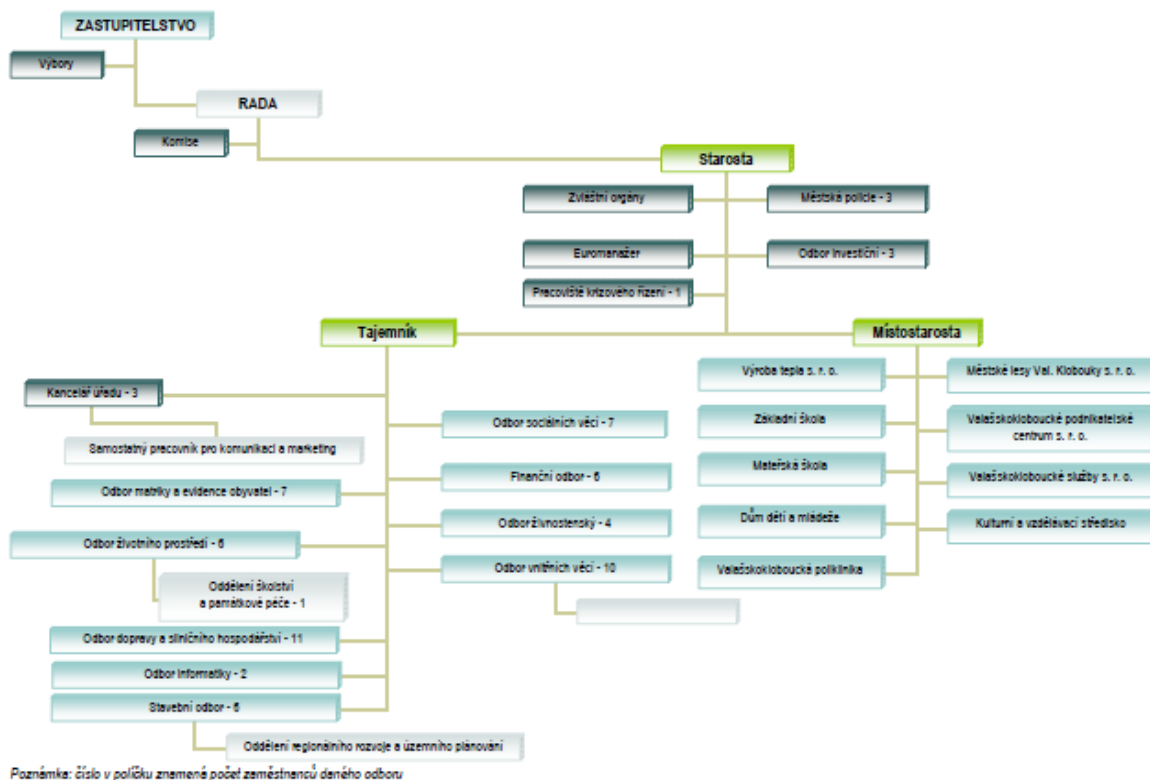
Úřad tvoří starosta, místostarosta, tajemník a zaměstnanci. Zastupitelstvo města zřídilo Finanční výbor, Kontrolní výbor, a osadní výbory pro místní části Lipina, Mirošov a Smolina. Rada zřídila komise pro oblast sportu a kultury, pro oblast školství, sociální věci a prevence sociální patologických jevů a dále komisi pro oblast výstavby a rozvoje města.

Ve své vnitřní struktuře má úřad deset odborů (odbor informatiky, finanční, investiční, matriky a evidence obyvatel, dopravy a silničního hospodářství, vnitřních věcí, sociálních věcí, stavební, živnostenský, životního prostředí), oddělení interního auditu, oddělení školství a památkové péče, kancelář úřadu, projektová manažerka a pracoviště krizového řízení.

Městský úřad Valašské Klobouky sídlí ve třech budovách na Masarykově náměstí, je institucí, která vykonává státní správu v přenesené působnosti jako úřad s rozšířenou působností a funkcí samosprávy. Úřad vykonává přenesenou působnost v rámci základního rozsahu svěřeného obci vedle toho v rámci správního obvodu i přenesenou působnost svěřenou zvláštními zákony. Tuto působnost úřad vykonává pro 20 měst a obcí v jeho obvodu. Ve své vnitřní struktuře má úřad deset odborů, krizové řízení, euromanagera a kancelář úřadu. (Sebehodnotící zpráva CAF Valašské Klobouky, 2011)

Městský úřad má 75 zaměstnanců, dalších 60 pracovníků mají uzavřený pracovní poměr s organizacemi zřízenými městem (příspěvkové organizace, městské obchodní společnosti).

Obrázek 4 Organizační struktura MěÚ Valašské Klobouky

Zdroj: www.valaskeklobouky.cz (MěÚ Valašské Klobouky, 2014)

Město Valašské Klobouky je zřizovatelem těchto příspěvkových organizací:

- Valašskokloboucká poliklinika
- Dům dětí a mládeže Valašské Klobouky
- Mateřská škola Valašské Klobouky
- Základní škola Valašské Klobouky
- Kulturní a vzdělávací středisko

Město dále založilo obchodní společnosti:

- Valašskokloboucké služby s. r. o.
- Městské lesy s. r. o.
- Výroba tepla s. r. o.
- Valašskokloboucké podnikatelské centrum s. r. o.

Z uvedeného je zcela zřejmé, že bez kvalitní a propracované vnitřní a vnější komunikační strategie nelze stoprocentně fungovat. V této oblasti je však neustále co zlepšovat a tím zvyšovat celkovou úroveň práce a image organizace. (Sebehodnotící zpráva CAF Valašské Klobouky, 2011)

- **Školství a zdravotnictví**

Ve Valašských Kloboukách je mateřská škola (6 tříd), základní škola (31 tříd), základní umělecká škola (zřizovatelem je Zlínský kraj), gymnázium, obchodní akademie, střední odborné učiliště zemědělské, dvě odborná učiliště a praktická škola. Ve Smolině se dále nachází v objektu dětského domova také zvláštní škola, pomocná škola a praktická škola.

Co se zdravotnictví týče, působí zde sdružené ambulantní zdravotnické zařízení Valašskokloboucká poliklinika (příspěvková organizace). Nemocnice s lůžkovou částí se ve Valašských Kloboukách nenachází. (Profil města Valašské Klobouky)

- **Kultura, památky**

Valašské Klobouky jsou centrem jižního Valašska a městem zajímavých památek a bohatých tradic. Jsou proslulé valašským folklórem a tradicemi, které najdeme na různých kulturních akcích. Mezi nejznámější z nich patří Valašský mikulášský jarmek, který každoročně navštíví tisíce návštěvníků z celé republiky i zahraničí.

K nejvýznamnějším památkám patří farní kostel Povýšení svatého Kříže s gotickým jádrem ze 13. století, budova Staré radnice, dnes sídlo muzea, mariánský sloup a zajímavostí je také dochovaný renesanční pranýř. (Základní informace o městě, ©2008-2014)

V roce 2006 byla otevřena rozhledna na Královci, která stojí ve výšce 655 m a je vysoká 22 m, odkud je nádherný výhled na celou příhraniční krajinu. Na výstavbu bylo použito dřevo z bělokarpatských modřínů a je přístupná celoročně.

- **Životní prostředí**

Město Valašské Klobouky má zpracovaný a přijatý Plán odpadového hospodářství (POH), který je závazným podkladem pro činnost města v oblasti nakládání s odpady, systém jeho shromažďování, sběru, přepravy, třídění a využívání. POH je zpracován za účelem zajištění rozvoje stávajícího systému nakládání s komunálním odpadem v souladu se stávající legislativou při minimalizaci přímých i nepřímých nákladů. Svoz komunálního odpadu je ve městě zajišťován organizací města Valašskokloboucké služby s.r.o., které mají ve své správě také řízenou skládku komunálního odpadu v místní části Smolina. Ve městě i v místních částech probíhá také sběr tříděného odpadu, jsou zde rozmístěny kontejnery na sklo, plasty a papír. Od loňského roku se občané mohou zapojit také do bonusového programu „TRÍDÍM“, kdy za sběr vybraných komodit mohou získat slevu na poplatku

za komunální odpad. Od roku 2013 je také v provozu sběrný dvůr, který slouží občanům města, aby zde mohli bezplatně uložit jak domovní odpad, tak i nebezpečný odpad, jehož likvidace a odvoz je zajišťována odborně proškolenými pracovníky. (Valašské Klobouky, ©2013)

- **Místní ekonomika**

Mezi největší a nejvýznamnější zaměstnavatele ve městě a místních částech patří:

- soukromá firma Groz-Beckert, s.r.o.
- soukromá pekárna Švach
- chemické výrobní družstvo Důbrava
- FARE, spol. s.r.o.
- EuroFire, spol. s.r.o.
- školní instituce
- státní správa a městský úřad

Firma Groz-Beckert, s.r.o. je již dlouho existující německá firma, která se zabývá výrobou jehel. Zaměstnává cca 700 osob a je největším zaměstnavatelem ve Valašských Kloboukách. jedná se o organizaci, která vyrábí jehly do průmyslových a domácích šicích strojů - nyní německá firma, která má v ČR pobočky v Českých Budějovicích, Valašských Kloboukách a Lužicích u Hodonína a celosvětově například v Japonsku, USA nebo ve Vietnamu.

FARE, spol. s r.o. – společnost se zabývá výrobou obuvi, především kvalitní obuvi pro děti. Vznikla v roce 1991 a dnes má již své jméno nejen v ČR, kde má sedm vlastních prodejen, několik desítek smluvních prodejen a e-shop, ale také v zahraničí.

EuroFire, spol. s r.o. – výrobně – obchodní firma, která vznikla v roce 2002 a zabývá se výrobou a prodejem speciálních ochranných prostředků pro hasičské záchranné sbory, policii, armádu, dále je výrobcem detekční a stacionární techniky.

Ve školství a státní správě (finanční úřad, katastrální úřad, celnice) pracuje 150 lidí.

Chemické výrobní družstvo Důbrava existuje od roku 196, jeho výrobní činnost družstva zahrnuje bytovou chemii, kartonáž a galanterii a zaměstnává 120 lidí, z nichž větší polovina jsou pracovníci nesníženou pracovní schopností. (Profil města Valašské Klobouky)

3.2.2 Zmapování případných partnerů místní Agendy 21

Mezi základní myšlenku systému místní Agendy 21 patří otevřená spolupráce místních organizací s aktéry veřejné správy a podílení se na akcích pořádaných místní Agendou 21. Podpora zájmových subjektů nemusí nutně znamenat finanční formu. Za velmi významnou pomoc se považuje například výměna zkušeností, věnování času realizaci projektu či zajištění prostoru, kde se akce koná.

Při ovlivňování veřejného mínění a vytváření příznivého vztahu vůči udržitelnému rozvoji mohou nejvíce napomoci vzdělávací a výchovné instituce a také sdělovací prostředky. Především školy a učitelé mají obrovskou moc i zodpovědnost. Děti jsou totiž, na rozdíl od dospělých, velmi vnímavé. Pokud je učitel dokáže zaujmout, přesvědčit a získat si jejich srdce, budou se chovat mnohem odpovědněji a uvědoměleji, než je toho schopna naše generace. Nejsou to však jen školy samy. (Nováček, 2011, s. 299)

Jak je již uvedeno, Valašské Klobouky mají jednu mateřskou školu, základní školu, základní uměleckou školu, gymnázium, obchodní akademii, střední odborné učiliště zemědělské, dvě odborná učiliště a praktickou školu. Tato školská zařízení bychom mj. mohli zařadit mezi možné partnery místní Agendy 21. Domnívám se, že v úvahu připadají taktéž téměř všechny organizace nacházející se ve městě a to z důvodu, že Valašské Klobouky, které mají zhruba 5000 obyvatel, jsou malým městem.

Město Valašské Klobouky v roce 1992 zřídilo Kulturní a vzdělávací středisko. Jedná se o příspěvkovou organizaci, jejíž hlavním posláním je uspokojovat společenské, kulturní a vzdělávací potřeb občanů města a okolí.

Mezi další možné partnery místní Agendy 21 lze zařadit tyto organizace:

1. Městská knihovna
2. Městské muzeum
3. Městské informační centrum
4. Kino Svět
5. neziskové organizace „Kosenka“, „Důbrava“ a podobně
6. Kulturní dům Klobučan

- **Městská knihovna**

Město Valašské Klobouky se stalo zřizovatelem městské knihovny v r. 2002. Od r. 2008 byla knihovna otevřena v nových prostorách, kde došlo k nominaci na cenu Ministerstva

kultury za informační počin v poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb. V roce 2009 byl v prostorách knihovny vybudován bezbariérový přístup. O dva roky později zde dochází k získání 1. místa v celorepublikové soutěži Městská knihovna roku 2011 v kategorii obcí od 5 do 10 tisíc obyvatel. Konají se zde mj. akce, jako např. „Večer s ombudsmanem“ pro veřejnost nebo „Noc s Andersenem“ pro děti. (Místní kultura, ©2014)

- **Městské muzeum**

Městské muzeum ve Valašských Kloboukách bylo založeno v roce 1933. V současné době muzeum provozuje dva objekty (oba jsou v majetku města): Starou radnici a Červený dům (výstavný měšťanský dům z roku 1781). Muzejní sbírky tvoří archeologická sbírka (320 inventárních čísel), etnografická sbírka (5 tisíc inventárních čísel), archiv (především dokumenty k historii města, a to zejména z 19. a 20. století), fotoarchiv (zaměřený především na oblast jižního Valašska, asi 11 tisíc položek), příruční odborná knihovna a historická knihovna, jejíž součástí je cenný fond zámecké knihovny rodu Centner-Manner (1367 svazků) a dále jednotliviny z různých měšťanských knihoven. (Místní kultura, ©2014)

„Ve Staré radnici mohou zájemci navštívit expozici nazvanou Pravěk jižního Valašska, v Červeném domě jsou prezentovány soukenictví, plátenictví a barvířství. V roce 2012 navštívilo muzeum 9753 návštěvníků. Expozice doplnilo toho roku 12 výstav, v muzeu se dále konalo 33 přednášek, besed či koncertů. Muzeum vydalo v posledních letech ve spolupráci s muzejní společností čtyři knižní publikace. A od roku 2000 díky této spolupráci vychází jednou za rok sborník Vlastivědné kapitoly z Valašskokloboucka, což je velmi respektovaný počin,“ vysvětluje ředitel KVS. (Místní kultura, ©2014)

- **Městské informační centrum (MIC)**

MIC, nacházející se na Masarykově náměstí, sídlí v objektu města, který je součástí nově vybudovaného podnikatelského centra. Návštěvníci MIC mají největší zájem o informace o městě a okolí – o památkách, kulturních akcích, přírodních zajímavostech, turistických a cyklistických trasách, lyžařských areálech a běžeckých tratích. (Místní kultura, ©2014)

- **Kino Svět**

Budova kina byla postavena v roce 1948 a je v majetku města. Kapacita sálu je 200 míst. Kino promítá také pro školy a nezapomíná ani na seniory. V současné době je kino

v útlumu, a to z důvodu staré technologie a rušení výroby 35 mm filmových kopií. Digitalizaci kina zatím neprošlo. Žádost o dotaci na jeho digitalizaci kina a výměnu sedaček je dosud v jednání. (Místní kultura, ©2014)

- **Kulturní dům Klobučan**

Nachází se zde malý a velký sál, v nichž se konají různé kulturní akce jako například koncerty, hudební festivaly, plesy, zábavy či divadelní představení.

3.2.3 CAF na MěÚ Valašské Klobouky

Jako jednu z metod kvality ve veřejné správě má Městský úřad Valašské Klobouky zaveden model CAF, s jehož implementací začal v roce 2008. V následujícím roce již byl plně funkční. Úřad se tak stal jedním z jeho 70 uživatelů. V soutěži o Cenu Ministerstva vnitra za kvalitu ve veřejné správě byl v letech 2009, 2010 a 2011 oceněn bronzovým stupněm. V únoru r. 2013 byl ustanoven tým CAF, v červenci téhož roku se pak podařilo, požádáním o externí zpětnou vazbu, získat titul „Efektivní uživatel modelu CAF“. Stal se tak první institucí, která v České republice tento titul získala. (Deník veřejné správy, ©2014)

Stále častěji se však vně městského úřadu Valašské Klobouky před zavedením modelu CAF vyskytovaly otázky: „Jdeme správným směrem? Proč to děláme, musíme nebo chceme? Je správný námi zvolený postup implementace? Jak přesvědčit nedůvěřivé kolegy? Jak získat nový impuls? Jak získat větší podporu vedení? Proč se nemůžeme posunout dál?“

Správným používáním modelu CAF chce být MěÚ Valašské Klobouky úřadem transparentním, moderním, profesionálním, vstřícným a otevřeným k občanům. Zároveň se snaží být dobrým partnerem pro interní i externí zainteresované strany. Získáním ocenění je pro úřad závazkem zvyšovat kvalitu i do budoucna, nejen ve vztahu k občanům – zákazníkům, ale i ve vztahu k zaměstnancům. Velkou motivací je pak cíl obhájit tento titul i za dva roky od jeho získání, tj. v roce 2015. (Deník veřejné správy, ©2014)

Vize MěÚ Valašské Klobouky je taková, že chce být organizací přátelskou, transparentní a efektivní, která má motivované a vzdělané zaměstnance usilující o zvyšování kvality služeb a profesionální práci pro spokojenost občanů. Model CAF je dle MěÚ Valašské

Klobouky postaven na třech pilířích: organizace, zaměstnanci a občan / zákazník. Další zlepšování chce úřad směřovat právě sem.

3.3 Analýza akcí města souvisejících s místní Agendou 21

Jak je již uvedeno v teoretické části, místní Agenda 21 je věnována místnímu rozvoji, jehož součástí je mimo jiné také zájem o kulturní život města. Jedná zejména například o aktivity, jako jsou: obnova památek, oživování tradičních zvyklostí a řemesel, udržitelná turistika, péče o krajinu, výsadba stromů, údržba parků, akce pro veřejnost (slavnosti, jarmarky, poutě) nebo vlastní práce místních orgánů: zapracování principů udržitelného rozvoje do koncepcí, plánů i každodenní agendy, ekologické vytápění, třídění komunálního odpadu apod.

Některé kulturní a společenské akce mají ve městě již svou tradici. Zachování a podpora těchto tradic budou mít přínos i pro příští generace.

Město Valašské Klobouky podporuje činnost neziskových a občanských sdružení především v kulturních a společenských akcích, programech pro děti a seniory. Taktéž uskutečňuje řadu projektů na podporu šetrného cestovního ruchu a jiných volnočasových aktivit pro širokou veřejnost. Jsou zde pořádány akce, z nichž se mnohé konají pravidelně:

- **Valašský mikulášský jarmek**

Město Valašské Klobouky je jeho spolupořadatelem s občanským sdružením Valašský jarmek, který sdružuje fyzické i právnické osoby podporující komunitní život ve městě.

Mikulášský jarmek patří mezi největší každoročně uskutečňované akce, na kterou se sjedou tisícovky návštěvníků z blízkého okolí i vzdálených koutů. Díky pestrému kulturnímu programu se dá na vlastní kůži zažít atmosféra pravého valašského předvánočního času se všemi tradicemi a zvyky. Nechybí ani ukázky lidových řemesel.

- **Den Země**

Město pořádá v měsíci dubnu oslavu s názvem Dne Země, která má podtitul „Uklidme si naše město - náš svět“. Při příležitosti svátku zeměkoule bývá pro žáky 1. až 3. tříd základní školy připravováno několik výtvarných a dovednostních disciplín, jejichž úkolem je přimět děti myslet na třídění odpadů. Dění doprovází ukázka svozové techniky a nádob na separovaný odpad.

- *Uklid'me svět* (tato akce probíhá každoročně ve spolupráci se ZŠ Valašské Klobouky. Kromě žáků školy se úklidu zúčastňují také členové neziskové organizace „Kosenka“ a zástupci odboru životního prostředí městského úřadu).
- *Naučný chodník* (směrem ke „Smolině“ děti vlastnoručně vysázely mladé stromky).
- *Péče o krajinu* (např. instalace zábran u valašskoklobouckých rybníků).

- **Běh naděje**

Běh naděje zařazen do unikátního celorepublikového projektu s názvem „Skutky naděje“ a sbírka, která je při akci organizována, je rozšiřována o část věnovanou boji proti drogám u dětí a mladistvých. Účast na tomto nesoutěžním běhu tím pro zájemce získává další významný rozměr, jak pomoci dobré věci a jakýmkoliv finančním příspěvkem podpořit její hlavní smysl a humanitární poslání.

- **Ekopark**

Jde o nově zbudovaný ekopark v lokalitě Trhovisko na okraji Valašských Klobouk, který díky svým dispozicím může mj. sloužit i k výuce školních tříd v přírodě. Je jedinou rozlehlejší zelenou plochou města, byl budován v období 9/2009 – 6/2010 s celkovým nákladem 1,5 milionu korun, z čehož 963 tis. Kč tvořila dotace z Operačního programu Životního prostředí a 537 tis. Kč investovalo město Valašské Klobouky ze svého rozpočtu. Rozloha ekoparku je cca 0,3 ha. Město připravuje zadání projektu na rozšíření ekoparku, jež bude zadán jako jedno z témat programu „Spolupráce se studenty“, do něhož se mohou zapojit žáci všech škol na území města a studenti vyšších odborných škol a vysokých škol, kteří mají ve městě trvalý pobyt. Nejlepší práce pak jsou oceněny finanční částkou 2 tis. Kč a ty, jež budou realizovány, se dále hodnotí dle rozhodnutí grantové komise. Předpokládané náklady projektu činí 2 500 tis. Kč (Návrh rozpočtu Města Valašské Klobouky na rok 2014).

- **Den dětí**

Jde o zábavný program uskutečňovaný v areálu fotbalového stadionu, kde probíhají soutěže či vystoupení dětských souborů, mažoretek a malých fotbalistů nebo jízdy na čtyřkolkách, v závodních autech a na koních.

- **Valašské kumštování**

Tato oblíbená akce klade důraz na prezentaci práce řezbářů, sochařů, keramiků, malířů, uměleckých kovářů a dalších výtvarníků. Její hlavní myšlenkou je ukázat šikovnost

lidových umělců a výtvarníků přímo před zraky diváků, vše se odehrává na náměstí, kde atmosféru dotváří hudební program. Akce probíhá vždy na začátku letních prázdnin.

- **Setkání muzikantů v Bílých Karpatech**

Jde o mezinárodní hudební a folklorní festival, který se již každoročně odehrává ve třetím srpnovém víkendu ve Valašských Kloboukách, Brumově - Bylnici a Luhačovicích. Festival nabízí koncert vážné hudby, country a vystoupení dechových a cimbálových muzik. Město se v r. 2013 podílelo, v rámci své prezentace, na financování festivalu Setkání muzikantů v Bílých Karpatech 250 tis. Kč (Závěrečný účet města Valašské Klobouky za r. 2013).

- **Den s integrovaným záchranným systémem**

Tento den slouží k tomu, aby se veřejnost dozvěděla, jak jednotlivé složky fungují a jak důležitá je práce každého konkrétního úseku. Svou činnost zde dynamickými ukázkami i vystavením výstrojí a výzbrojí předvádí hasiči, vojáci, policisté a záchranáři. Veřejnosti se přitom naskýtá unikátní možnost prohlídky tanku a veškeré přítomné techniky a zbraní. Odehrávají se zde také akční zákroky proti unikajícím pachatelům, výcvikové lekce policejních psů i koní a nechybí ani hasičská očista po chemickém zásahu.

- **Výukové programy**

Ve spolupráci s neziskovou organizací „Kosenka“ probíhají v rámci ožívování tradičních zvyklostí a řemesel, tradic, zvyků a přiblížení života na Valašsku v době našich babiček a dědečků programy jako jsou:

- *Život na Valašsku* (V tomto programu se například děti dozvídají, jak se dříve hospodařilo, jak se pekla chleba, spřádala vlna na kolovrátku, jak byl život chudých těžký, přesto však měl svůj půvab. V rámci programu nechybí ochutnávka bylinkového čaje, „pečeňáků“ nebo válení se na pravé valašské peci).
- *Jaké je to řemeslo* (program seznamuje děti s řemesly a domácí lidovou výrobou, což si mohou sami vyzkoušet například výrobou metličky z březového proutí, košíku z vrbového proutí, vrbové píšťalky, ošatky ze slámy a dalších produktů závislých na přírodních materiálech momentálně dostupných dle ročního období).
- *Velikonoce na Valašsku* (v tomto programu se děti dozvídají, jak se lidé dříve připravovali na Velikonoce, jaké dodržovali zvyky, co je „Smrtná neděle“, „Pašijový týden“, jaké se peklo pečivo a jiné; program je obohacen ochutnávkou

bylinkových čajů, malováním vajíček voskovou technikou, pečením tradičního pečiva nebo pletením pomlázky).

- *Advent a Vánoce na Valašsku* (v jednom z neoblíbenějších programů se také vzpomíná na dřívější tradice oslav nejkrásnějších svátků, zpívají se koledy, vypráví pohádky, vyrábí svíčky z vosku).

- **Péče o starší a o handicapované spoluobčany**

- *Jarní besídka pro seniory* (senioři se díky povídání o zdraví a životním stylu dozvěděli mnoho užitečných rad a návodů jak se vyvarovat stresu, jak dodržovat zdravou životosprávu nebo jak vnímat pozitivně dopady stáří).

- *Vánoční besídka pro seniory* (besídku pro potěšení a rozptýlení seniorů v předvánočním čase připravuje sociální komise Rady města Valašské Klobouky.

- **Spolupráce s organizacemi města**

- *Městská knihovna* (celoročně připravuje i aktivity určené dětem, pro seniory a starší občany Město Valašské Klobouky ve spolupráci s organizacemi města připravuje spoustu besídek, besed a setkání).

- *Základní škola* ve spolupráci s valaškoklobouckým obvodním oddělením Policie ČR zrealizuje projekt s názvem Týden dopravní bezpečnosti, který u žáků prvního stupně podporuje jejich obezřetnost při pohybu v silničním provozu. Škola se také podílí na přípravách a realizacích akcí pořádané Městem Valašské Klobouky (např. Den Země, Uklidme svět, Naučný chodník, Ekopark atd.).

3.4 Přehled finančních dotací poskytnutých neziskovým organizacím

Z celkových výdajů města nelze selektovat pouze ty, které se týkají aktivit místní Agendy 21, jelikož do tohoto programu lze zahrnout veškerou činnost města (ekonomickou, sociální i environmentální). V oblasti kultury je v tomto roce plánováno jako s největším výdajem z prostředků města příspěvek na provoz Kulturního a vzdělávacího střediska a Osvětové besedy v místní části Smolina Další prostředky budou poskytnuty na městskou knihovnu, městské muzeum a informační středisko. V následující tabulce je uveden přehled dotací, které byly v roce 2013 poskytnuty z rozpočtu města příspěvkovým organizacím na základě grantového řízení a rozhodnutí zastupitelstva města dotace na vzdělávání, kulturu, sport a zdravotnictví (Návrh rozpočtu města na rok 2014).

Tabulka 10 Přehled poskytnutých dotací v r. 2013

odvětví	Kč
Vzdělávání a školské služby	46 000,00
Kultura	489 849,00
Sport	611 700,00
Zdravotnictví	25 400,00
Ochrana životního prostředí	37 500,00
Sociální služby	80 000,00
Celkem	1 290 449,00

Zdroj: závěrečný účet města Valašské Klobouky za rok 2013

3.5 Finanční plán některých z aktivit

V letošním roce předpokládá město Valašské Klobouky financovat následující aktivity:

Tabulka 11 Přehled finanční podpory volnočasových aktivit v roce 2014

cíl	popis	předpokládané výdaje	financování
<u>cyklostezka BEVLAVA</u>	vybudování cyklostezky v oblasti Poteč – Valašské Klobouky (spojení mikroregionu Hornolidečsko a Jižního Valašska)	8 mil. Kč	Město Valašské Klobouky, dotace z ROP Střední Morava
<u>rozšíření ekoparku Trhovisko</u>	úprava pozemku, výsadba, herní prvky, lavičky, odpadkové koše, ptačí budky, krmítka, osvětlení parku	2,5 mil. Kč	dotace z OPŽP - 80%, dotace z MAS Ploština - 10%, spoluúčast města VK - 10% předpokládaných nákladů
<u>podpora spolupráce města s podnikateli a zájmovými skupinami</u>	rozšířit spolupráci a zapojení místních podnikatelů a dalších zájmových skupin do akcí pořádaných městem a zajistit spoluúčast při organizaci a financování těchto akcí	5 – 20 tis. Kč (dle akce)	grantové řízení, externí zdroje
<u>podpora místního folklóru</u>	podpora folklórního souboru „Důbrava“ a národopisného souboru „Klobučan“ - účast na soutěžích a vystoupeních v zahraničí v rámci mezinárodní spolupráce a výměnných akcí	15 – 20 tis. Kč	grantové řízení

Zdroj: vlastní zpracování (z rozpočtu města Valašské Klobouky)

3.6 SWOT analýza

Tabulka 12 SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • silná vazba k tradicím, folkloru • folklorní soubory s mladými lidmi • tradiční akce: Valašské kumštování, Valašský mikulášský jarmek • rozsáhlá činnost neziskových organizací a spolků • rekonstruovaná knihovna • jednotný kanalizační systém s čistírnou odpadních vod • vzdělávací aktivity pro seniory • široká nabídka volnočasových aktivit pro děti, mládež i dospělé • sportoviště, dětská hřiště 	<ul style="list-style-type: none"> • slabá komunikace mezi podnikateli a městem • málo aktivních občanů • chybí digitalizace kina • malý zájem občanů o kulturní akce • absence cyklostezky • černé skládky • neochota pedagogických pracovníků spolupracovat s městem při akcích Den Země, při osvětových akcích • malé zapojení žáků SŠ do dění ve městě • špatná informovanost o sociálních službách, o komunitním plánování • chátrající dětská hřiště • absence kvalitního průzkumu potřeby
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none"> • podpora a rozvoj turistického ruchu • vybudování dalších kvalitních tras pro turistiku včetně naučných stezek • rozšíření Ekoparku • možnost čerpání dotací v oblasti podpory podnikatelských aktivit • vybudování cyklostezky • podpora ekologické výchovy na všech školách • získat pro spolupráci pedagogické pracovníky • motivovat občany k ještě většímu třídění odpadu • podpora místních farmářských trhů • návrat k typickému smíšenému lesnímu porostu • sociálně – aktivizační služby pro rodiny s dětmi • vznik chráněných dílen, sociálního podnikání • podpora dobrovolnické práce • podpora volnočasových aktivit 	<ul style="list-style-type: none"> • nezískání podpory z dotačních a podpůrných fondů • neochota občanů spolupracovat • ztráta tradic a kultury • apatie a nezájem obyvatel k podpoře a účasti na rozvoji města • neochota podnikání v obci • nedostatek finančních prostředků na podporu aktivit • nedostatek finančních prostředků na vybudování cyklostezky • konzumní styl života • malý zájem volených orgánů • politická nestabilita • neukázněnost občanů při nakládání s odpady • nedostatek finančních prostředků na dokončení započatých aktivit • nedostatek finančních prostředků na údržbu, rozvoj a stavbu nových dětských hřišť a sportovišť

3.7 Aktuální stav registrace města v kategorii „Zájemci“

Město Valašské Klobouky je dle databáze MA21 jedno ze sedmi registrovaných municipalit Zlínského kraje (Databáze MA21, ©2014). Je zapsáno do kategorie „Zájemci“ (schváleno zastupitelstvem města dne 28.6.2010), kde splnění podmínek bylo poměrně snadné. Tato kategorie je přípravnou fází na členství v MA21. Jde v podstatě pouze o projevení zájmu o zápis do evidence a vyplnění registračního formuláře, který je k dispozici na internetových stránkách v sekci Registrace pro nové zájemce. Je to začátečnická úroveň MA21 nazývanou „Start“, která předpokládá organizační zajištění procesu. Zaregistrováním se do této skupiny je podmíněno třemi kroky, které byly městem provedeny:

PRIORITA **Registrace města Valašské Klobouky do Databáze místní Agendy 21 do kategorie „Zájemci“**

Cílem této priority je cesta k udržitelnému rozvoji města

OPATŘENÍ 1: **Zájem o zápis do evidence MA21**

Město projevilo zájem o zápis do evidence MA21 a vyplnilo registrační formulář se základními informacemi. Pro splnění ukazatele musí dojít k vyplnění všech požadovaných položek – tato podmínka byla splněna v r. 2010. Informace je nutno aktualizovat se změnou jakýchkoliv údajů.

OPATŘENÍ 2: **Kontaktní osoba**

Druhým krokem je stanovení kontaktní osoby pro MA21, která bude obec jakožto právnickou osobu zastupovat. V tomto případě je v nynější době jako kontaktní osoba uvedena euromanažerka, která je dle organizační struktury města přímo podřízené starostovi obce. Tato osoba je současně členem již dříve zmíněného „CAF týmu“.

OPATŘENÍ 3: **Zpětná vazba o stavu MA21**

Třetím a posledním kritériem je zpětná vazba o stavu MA21; jde o pravidelné potvrzování zájmu o evidenci v Databázi MA21. Toto kritérium dokládá trvalý zájem municipality o zařazení do Databáze, v rámci které jej aktualizuje CENIA. Za zprávu se považuje zaslání informace adresované agentuře CENIA a to minimálně jednou za kalendářní rok. Toto kritérium bylo městem splněno každoročním schválením aktualizace – 24.11.2011 a 21.11.2012; poslední aktualizace byla provedena 1.2.2013.

4 DOPORUČENÍ PRO DALŠÍ POSTUP

„Každý místní úřad by měl zahájit dialog s občany, místními organizacemi a podnikateli a přijmout „místí Agendu 21“ (agenda 21, ©2001)

4.1 Návrh registrace města Valašské Klobouky do kategorie „D“

Pravdou je, že s podobným počtem obyvatel (tj. cca 5 000) není prozatím v kategorii D zaregistrováno mnoho municipalit. Tomuto počtu obyvatel odpovídají nejbližší například města Český Brod (kategorie C), Letovice (kategorie C), Dačice (kategorie D), Jilemnice (kategorie C) nebo Světlá nad Sázavou (kategorie D). Avšak i menší města mohou v trvalé udržitelnosti vykazovat úspěchy. V případě splnění následujících ukazatelů by město mohlo postoupit do kategorie D:

PRIORITA Splnění vstupních podmínek kategorie „D“ místní Agendy 21

Cílem této priority je zařazení města do kategorie „D“ MA21 (začátečnická úroveň)

OPATŘENÍ 1: Organizační struktura MA21

Pro splnění ukazatele musí dojít k ustavení zodpovědného politika pro MA21, ustavení koordinátora MA21, vznik skupiny MA21 (případně již komise MA21).

Možnosti splnění: organizační řád úřadu, usnesení rady nebo zastupitelstva města

OPATŘENÍ 2: Aktivní zapojování veřejnosti do dílčích oblastí plánování, rozhodování, realizace

Minimálně 1x za rok uskutečnit veřejné projednávání, kulaté stoly apod.

Možnosti splnění: zápis z akcí, plán kulatých stolů, akční plán apod.

OPATŘENÍ 3: Prezentace činností a výstupů MA21

Průběžně aktualizovat webové stránky MA21 s informacemi o MA21, minimálně 1x za pololetí uveřejnit zprávy v místních médiích.

Možnosti splnění: webové stránky MA21, monitoring médií

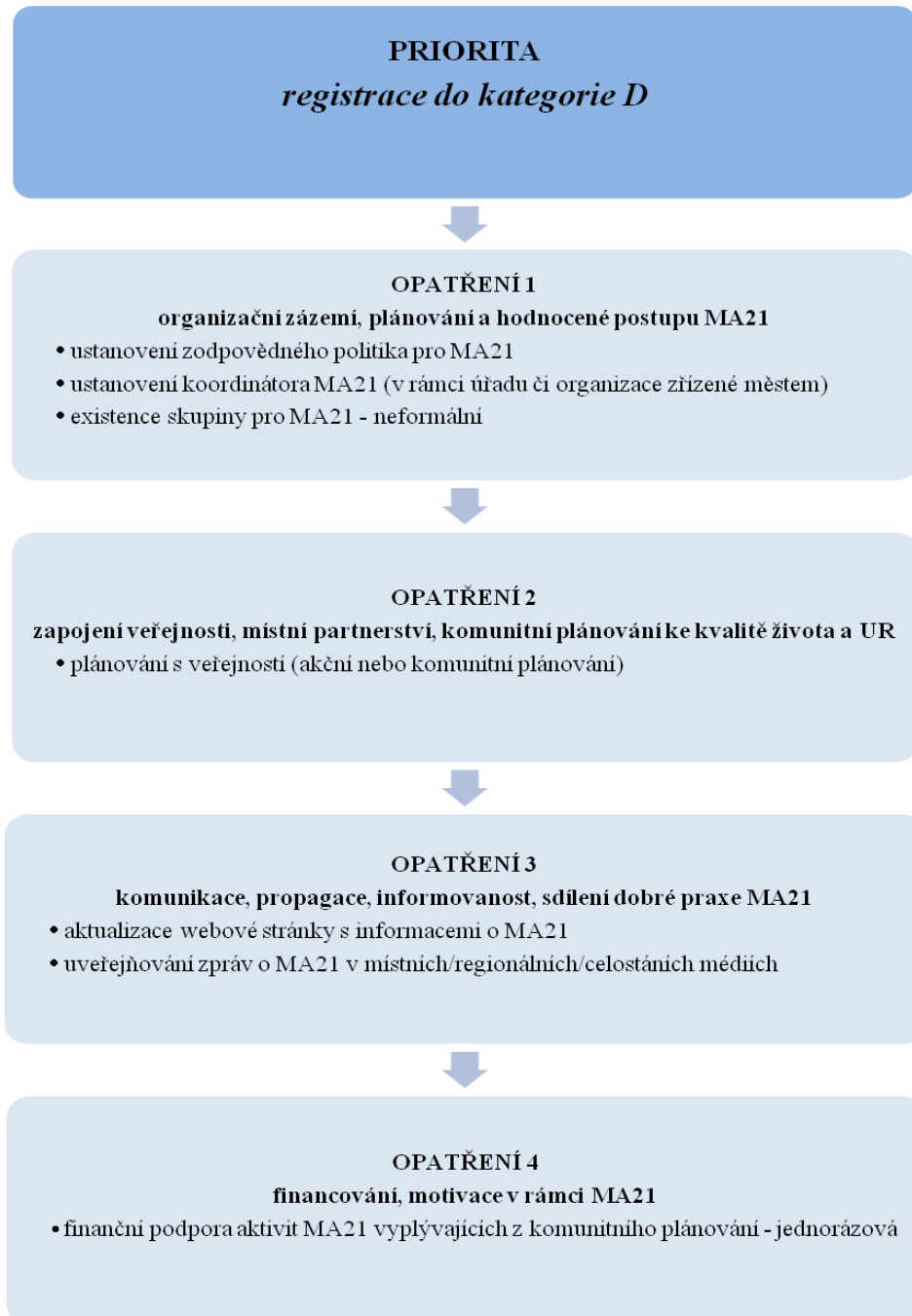
OPATŘENÍ 4: Spolupráce / partnerství veřejné správy, občanského a podnikatelského sektoru

Zapojení zástupců občanského sektoru a podnikatelského sektoru do aktivit v rámci MA21 – minimálně 2 společné aktivity za rok (např. zapojení zástupců hlavních sektorů v procesu akčního nebo komunitního plánování, případně jejich účast na akcích MA21 – minimálně 1

zástupce za každý sektor při setkání neziskových organizací a zástupců podnikatelského sektoru nebo spolupráce firem, neziskových organizací a veřejných institucí na společných akcích)

Možnost splnění: zápisy z akcí MA21, prezenční listiny

Tabulka 13 Struktura zavedení MA21 - kategorie D

Zdroj: vlastní zpracování (dle Kritérií MA21 pro města a obce)

V ČR existuje celá řada měst, jejichž činnost může sloužit městu Valašské Klobouky jako případný vzor při zavádění do praxe principy trvale udržitelného rozvoje na místní úrovni.

Proč se přidat k realizaci místní Agendy 21?

- místní Agenda 21 znamená především zvyšování kvality veřejné správy
- jejím cílem je spokojenost obyvatel i jejich aktivní zapojení do veřejného života
- kvalita života a spokojenost občanů – cíle, jdoucí společně napříč politickým spektrem

4.2 Shrnutí doporučení

Ze získaných informací je patrné, že aplikace principů trvale udržitelného rozvoje na úrovni města je procesem komplexním, který se skládá z navzájem souvisejících částí.

Cílem mé bakalářské práce je návrh zavedení tohoto procesu ve městě Valašské Klobouky. Jak jsem již uvedla, zavádění místní Agendy 21 probíhá jinak v krajích a mikroregionech a jinak v obcích. Nutností pro zařazení do některé z kategorií je splnění všech jejich jednotlivých kritérií.

O přízeň občanů se ucházejí politické strany a hnutí. Taktéž v naší zemi jde o to, zda, kdy, jaká se najde reálná politická síla, jež si prosazování strategie udržitelného rozvoje vezme za své (Nováček, 2011, s. 299). Jak je uvedeno ve SWOT analýze, jednou ze jmenovaných „hrozeb“ je politická nestabilita (moc politických subjektů na hraně koalice a opozice). V případě zavedení programu místní Agendy 21 jde především o rozhodnutí politiků.

Přestože se jedná o záležitost celého města a chod úřadu je touto aktivitou značně ovlivněn, ze všeho nejdříve je podmínka existence osoby, jež vyvine iniciativu a zájem o proces zavedení a následného zajišťování projektu místní Agendy 21.

Člověk, který by mohl zastřešovat místní Agendu 21 ve městě Valašské Klobouky a zastávat roli „zodpovědného politika pro MA21“ je místostarosta města. Stejně tak by touto osobou mohl být starosta města.

- Zastupitelstvo města by mělo stanovit jednoho zástupce, případně tým zástupců jako koordinátora NSZM ČR a místní Agendy 21. V případě města Valašské Klobouky by se mohl koordinátorem stát např. jeden z 6 pracovníků odboru rozvoje města a životního prostředí. Jeden z důvodů, proč není možné pro tuto aktivitu najít vhodného kandidáta, může být administrativní zátěž. Ta by se měla do budoucna postupně snižovat, prozatím

tomu tak bohužel není. Jako velkou a zřejmě nejdůležitější překážkou je finanční náročnost tohoto programu.

- Další podmínkou pro zařazení do kategorie D je aktivní zapojování veřejnosti do dílčích oblastí plánování, rozhodování a realizace, což by mohlo být uskutečňováno formou kulatých stolů a veřejného projednávání. Důležité je naplánovat minimálně 2 akce za rok. V modelu CAF, který je na městském úřadě města implementován, je tato podmínka splněna kritériem č. 6, kdy byl v roce 2013 občan/zákazník zapojen do spolurozhodování právě ve dvou případech. V první řadě se jednalo o investiční akci v hodnotě 300 000 Kč. Na základě 19 návrhů, které vypracovala strategická komise, CAF tým vybral 9 investičních akcí, o jejichž realizaci by měl rozhodnout občan/zákazník. Hlasování se zúčastnilo 146 respondentů. Druhou investiční akcí, o které rozhodovala veřejnost, bylo zvolení barevné varianty fasády Základní školy Valašské Klobouky, kde se do hlasování zapojilo 405 respondentů.

- Třetí z podmínek kategorie D je prezentace činností a výstupů z místní Agendy 21 – to znamená průběžně aktualizovat webové stránky a minimálně dvakrát ročně uveřejňovat zprávy v místních médiích.

- Čtvrtým, posledním, kritériem kategorie D je spolupráce/partnerství veřejné správy, občanského a podnikatelského sektoru. Jde o společné zapojení zástupců občanského sektoru a podnikatelského sektoru do aktivit v rámci místní Agendy 21, přičemž mají být uskutečněny minimálně 2 společné akce. Tato podmínka by mohla být splněna například setkáním nevládní neziskové organizace se zástupci podnikatelského sektoru nebo spolupráce neziskových organizací a veřejných institucí např. na akci jako je Evropský týden mobility. Uskutečněny by měly být minimálně 2 společné aktivity. V případě města Valašské Klobouky lze najít spoustu aktivit, kterými by byl tento ukazatel splněn. Jako důkaz je potřeba doložit prezenční listinu a zápis z akce místní Agendy 21.

Následující grafické schéma místní Agendy 21 „Strom kvality“ znázorňuje fázi zavádění, růstu a vrcholného stavu realizace místní Agendy 21, kde se přes organizační zajištění fungování, přes zapojování veřejnosti do rozhodování a přes kvalitní strategické řízení dostáváme až k vrcholu místní Agendy 21, kterou jsou synergické akce pro udržitelný rozvoj na základě shody expertů, veřejnosti a politiků ve městě.

Obrázek 5 Strom kvality MA 21

Zdroj: vlastní tvorba (dle města Vsetín)

Jde o proces, který je nejrůznějšími způsoby iniciován, využívá množství metod a prostředků a vyúsťuje v řadu dílčích výstupů. Proto je pro každého, kdo se místními Agendami 21 aktivně zabývá, vždy zajímavé a inspirativní seznámit se se zkušenostmi z jiných obcí či regionů.

Při směřování k trvale udržitelnému rozvoji je nutné zkvalitnit činnost veřejné správy. To je na Městském úřadě Valašské Klobouky již uskutečňováno jednou z moderních metod řízení kvality ve veřejné správě – metodou „CAF“. V tomto případě jsou, stejně jako u programu místní Agendy 21, plněna určitá kritéria, týkají se však pouze činností úřadu.

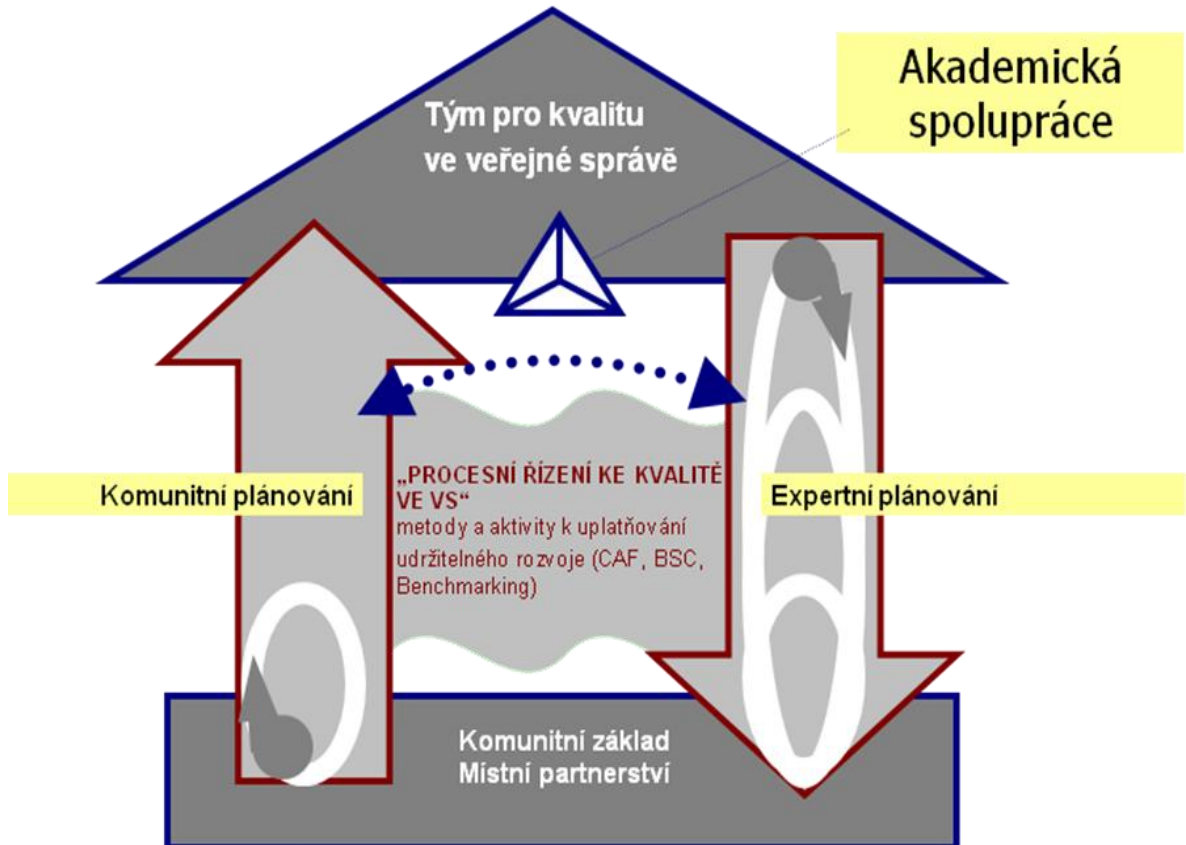
Město Valašské Klobouky díky uplatňování této metody, jež nevidí přínosy ani potřebnost zavedení metody místní Agendy 21. Je důležité si uvědomit, že CAF je analýzou, která má podle dané struktury najít slabá místa úřadu, která je pak možné zlepšovat prostřednictvím akčního plánu. U místní Agendy 21 však jde o zapojení široké veřejnosti / občanů do plánování a rozhodování o rozvoji města. Čím více bude do tohoto procesu zapojeno lidí, tím kvalitnější bude, to znamená, že konkrétní akce pro udržitelný rozvoj mají vycházet z hlav lidí žijících v daném místě.

Jde o to, aby byli občané pozitivně ovlivněni, přesvědčit je, že právě na jejich názoru záleží a zvýšit tak u nich pocit zodpovědnosti za rozvoj města. To by mohlo být uskutečňováno například pořádáním aktivit, jako jsou veřejná projednávání formou „kulatých stolů“ a jiné osvětové kampaně. Občané by měli projevit zájem z vlastní iniciativy, nikoliv z donucení, což by dosažení cíle jistě nepřineslo. Jako další příklad lze navrhnout akci města – veřejné projednávání, při které se jeho občané zapojují do hledání a navrhování největších problémů města. Jejich názory pak dávají městu objektivnější náhled na definované problémy. Svým hlasováním občané různé podněty potvrzují, že vnímají strategické záležitosti, jejichž řešením se může město zabývat a rozsah opatření diskutovat při tvorbě rozpočtu města pro následující období a zároveň při aktualizaci strategického plánu.

Základem úspěšného přechodu k trvale udržitelnému rozvoji jsou informace, které je potřeba získat, transformovat, přenášet a využívat. V první řadě je tedy nutné občany města informovat o problematice trvale udržitelného rozvoje, oznámit jim, že jeho hlavní myšlenkou je zachování podmínek pro kvalitní život pro další generace. Přednáška na toto téma by se mohla pro veřejnost konat například v městské knihovně. Partnerství s místní knihovnou by v rámci uskutečňování místní Agendy 21 mohlo spočívat také v pořádání různých tematických setkání a besed se zajímavými hosty, které už vlastně uskutečňovány jsou. Proto lze tyto aktivity prezentovat již jako akce programu MA21. Také by se knihovna mohla zaměřit například na akci „Den země“ a poskytnout tak prostor pro konání posezení spojené s debatou na dané téma. Docházelo by tak k další podpoře aktivit ve spolupráci s místní Agendou 21.

Následující schéma graficky znázorňuje rozložení interních subprocesů pro správnou a efektivní realizaci místní Agendy 21.

Obrázek 6 Schéma řízení města k udržitelnému rozvoje v kvalitě MA21

Zdroj: Národní síť zdravých měst

V letošním roce se Městský úřad Valašské Klobouky nehodlá hlásit do žádné soutěže, chce se soustředit především na zavádění procesního řízení, ve kterém spolupracuje s Městským úřadem Kopřivnice a s městskou částí Bratislava – Petržalka. Nejvyšší představitelé těchto měst podepsali Memorandum o spolupráci. Dalšími úkoly si MěÚ stanovil plnění Akčního plánu zlepšování a přípravu na obhájení titulu Efektivní uživatel modelu CAF v roce 2015. Dále má v plánu pracovat na opakovaném zjišťování spokojenosti zaměstnanců, občana/zákazníka a dalších zainteresovaných stran.

Hlavním cílem města Valašské Klobouky by však mělo být zvyšování zapojení obyvatel do procesů samosprávy a zlepšování kvality života. Lidé by měli být více informováni a zapojováni do komunitního plánování ve městě. Důvodem, proč by se město mělo zapojit do místní Agendy 21 je také vzájemná spolupráce při plánování společenských akcí ve městě, zapojení veřejnosti, spolků a podnikatelů při konkrétních projektech. Cílem by

mělo být podpořit již existující společenské aktivity a zahájit nové projekty. Ze zkušeností jiných, zaregistrovaných měst v databázi MA21 by mohlo jít např. o aktivity, jako jsou „Dny bez úrazů“, „Dny zdraví“, „Evropský týden mobility“ atd.

Město Valašské Klobouky se problematikou udržitelného rozvoje zabývá. Trvalá udržitelnost ve městě Valašské Klobouky není nemožná a představovala by novou moderní metodu při řízení města. Místní Agenda 21 má v tomto městě předpoklady k tomu, aby dosáhla úspěchů. Podstatou však je silná podpora zástupců městského úřadu. Také velmi záleží na aktivní účasti občanů města. Zavedením tohoto programu by jistě došlo ke zvýšené atraktivitě Valašských Klobouk a zároveň k trvale udržitelnému rozvoji na ještě vyšší úrovni než doposud, což je považováno za jednu z nejdůležitějších zodpovědností města.

Závěrečné shrnutí zásadních doporučení:

Tabulka 14 Shrnutí zásadních doporučení

č.:	opatření:
1	ustavení zodpovědného politika pro MA21 ustavení koordinátora MA21 vznik skupiny MA21
2	komunitní plánování: organizovat 1x ročně fórum s občany k udržitelnému rozvoji
3	metody kvality ve veřejné správě: pokračovat v zavádění metod kvality ve veřejné správě (Benchmarking, BSC, EMAS)
4	zpracovat strategický plán města s důrazem na udržitelný rozvoj
5	provést expertní posouzení stavu udržitelného rozvoje města na národní úrovni

Zdroj: vlastní tvorba

ZÁVĚR

Cesta k udržitelnému rozvoji, zdraví a kvalitě života je čím dál diskutovanější téma. Je otázkou, jak se má společnost chovat, aby nepoškozovala sama sebe. Programem pro uplatňování principů trvale udržitelného rozvoje na lokální úrovni je místní Agenda 21. V podstatě nejde o nic složitějšího, přestože mnohé dokumenty, týkající se udržitelného rozvoje, znějí uším veřejnosti jistě příliš vzdáleně.

Místní Agenda 21 je strategickým a akčním plánem rozvoje určitého místa. Nejde ani o nic nového. Třebaže to tak lidé ve svých městech nenazývají, realizují svoji místní Agendu 21, aniž by tak své aktivity označovali. Příkladem může být již tolik samozřejmé třídění odpadů.

Udržitelný rozvoj, který města sledují, je snahou o to, aby podmínky pro kvalitní život byly zachovány v dlouhodobém horizontu pro další generace. Uvedeného stavu nelze dosáhnout náhodně. Pokud město hodlá směřovat k udržitelnosti a kvalitě života, jedná se o manažerský postup, který se nazývá strategický rozvoj. A jeho cílem v kvalitě místní Agendy 21 je vytvořit podmínky pro spokojený život obyvatel ve městě, tím posílit lidské zdraví a kvalitní život jako základní životní hodnoty.

Cílem bakalářské práce je navrhnout zavedení programu místní Agendy 21 ve městě Valašské Klobouky. Po prostudování odborné literatury, analýze města a zjištění, jaké aktivity jsou zde, dalo by se říci, v rámci místní Agendy 21 uskutečňovány, byl navržen postup, jak splnit potřebná kritéria nutná pro registraci do kategorie D. Město Valašské Klobouky je již třetím rokem registrováno v Databázi místní Agendy 21 pouze v kategorii „Zájemci“. Návrh se týká především pokračování v zavádění metod kvality veřejné správy (jako jsou Benchmarking, CAF, MA21, EMAS, BSC aj.). Město uplatňuje jako nástroj na řízení kvality model CAF. Z této metody lze však také vycházet při uplatnění a zavedení místní Agendy 21, která se týká celého města, jeho udržitelného rozvoje a pojmů řízení ekonomiky města. Model CAF hodnotí pouze některé z jejích oblastí. Lze říci, že se týká především úřadu, jelikož usiluje o zvyšování kvality služeb v něm a profesionální práci zaměstnanců, přičemž jde o spokojenost občanů pouze s prací úřadu. Město však již nevidí potřebu dělat místní Agendu 21, „některým to připadá stejné“.

Zavedení jakéhokoliv nástrojů řízení kvality na úřadě není snadné, ať už jde o obecní úřad v malé obci, velký městský či krajský úřad nebo v úřadu ústřední správy. Přesto se to na mnoha místech podařilo a daří. Jde ovšem především o snahu nadšenců, kteří tuto

činnost často vykovávají nad rámec svých povinností a de facto zdarma. Právě proto by měla být kvalita, pokud možno, jednou z priorit pro čerpání prostředků ze Strukturálních fondů EU.

Zlepšování a inovace jsou ve veřejném sektoru procesem nekončícím. Současná doba klade vysoké nároky na všechny, státní správu nevyjímaje. Organizace státní správy jsou nyní více než kdykoliv předtím vyzývány společnostmi, aby dokázali a také zlepšily vlastní přidanou hodnotu při stanovování a dalším rozvíjení společenské prosperity, pro udržení a rozvoj sociálního státu.

Místní Agenda 21 je vnímána jako prestižní celospolečenská záležitost a respektovaný stabilní nástroj zlepšování kvality veřejné správy. Česká republika je na cestě k tomu, aby se stala jejím běžným standardem a aby se česká města, obce a regiony mohly v kvalitě rozvoje srovnávat se svými zahraničními sousedy. Předpokládá se, že do roku 2020 dojde k dalšímu zvýšení počtu dobře fungujících místních Agend 21 v ČR. Místní Agenda 21 města Valašské Klobouky budou jistě jednou z nich.

Co jsme udělali pro sebe samotné, to umírá s námi, co jsme však udělali pro druhé a pro svět, zůstává nesmrtelným.

Albert Pike

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Literární zdroje:

- [1] HAMMER, Michael. *The agenda: what every business must do to dominate the decade*. 1st ed. New York: Three Rivers Press, 2001, 288 s. ISBN 978-140-0047-734.
- [2] CHARVÁT, Petr a Pavel KAJML a kol., 2007. *CAF "jak jsme ho viděli po desáté implementaci"*. Praha: MEPCO, s.r.o., 2007. ISBN 978-80-903960-2-9.
- [3] JENÍČEK, Vladimír. *Vyvážený rozvoj: na globální a regionální úrovni*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2010, xv, 132 s. ISBN 978-80-7400-195-6.
- [4] KAŠPAR, Jakub a Marie PETROVÁ. *Místní agenda 21: informace, postupy, kritéria*. 1. vyd. Praha: Ministerstvo životního prostředí České republiky, 2006, 55 s. ISBN 978-80-7212-435-8.
- [5] MAIER, Karel. *Udržitelný rozvoj území*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, 253 s. ISBN 978-80-247-4198-7.
- [6] MEZŘICKÝ, Václav, 2005. *Environmentální politika a udržitelný rozvoj*. Vyd. 1. Praha: Portál, 207 s. ISBN 80-736-7003-8.
- [7] NOVÁČEK, Pavel, 2011. *Udržitelný rozvoj*. 2. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 430 s. ISBN 978-802-4427-959.
- [8] POMALIŠOVÁ, Michaela, 2010. *Hodnocení kvality života ve městech se zapojením veřejnosti: (zrcadlo místní udržitelnosti)*. 1. vyd. Praha: Týmová iniciativa pro místní udržitelný rozvoj, 81 s. ISBN 978-80-904490-6-0.
- [9] PŮČEK, Milan a František OCHRANA, 2009. *Chytrá veřejná správa: kohezní politika*. 1. vyd. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, Národní orgán pro koordinaci, ISBN 978-80-87147-28-3.
- [10] VOTÁPEK, Vladimír, 2009. *Společný hodnoticí rámec (Model CAF) – Zlepšování organizace pomocí sebehodnocení – případové studie*. Praha: Národní informační středisko pro podporu jakosti, ISBN: 80-02-01641-6

- [11] WOKOUN, René, Pavel MATES a Jaroslava KADERÁBKOVÁ, 2011. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: A. Čeněk, 474 s. ISBN 978-807-3803-049.

Internetové zdroje:

- [12] CENIA, česká informační agentura životního prostředí, ©2014. *Místní Agenda 21* [online]. [cit. 2014-04-06]. Dostupné z: <http://ma21.cenia.cz/>
- [13] CENIA, česká informační agentura životního prostředí, ©2012. *Metodika pro místní Agendy 21 v ČR* [online]. [cit. 2014-02-26]. Dostupné z: [http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/\\$pid/CENMSFL5ZKH1/\\$FILE/Metod-MA21_03-systemMA21_0503.pdf](http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/$pid/CENMSFL5ZKH1/$FILE/Metod-MA21_03-systemMA21_0503.pdf)
- [14] CENIA, česká informační agentura životního prostředí, ©2014. *Místní Agenda 21* [online]. [cit. 2014-04-06]. Dostupné z: <http://ma21.cenia.cz/Str%C3%A1nkymunicipalit/00284611/tabid/981/language/cs-CZ/Default.aspx>
- [15] Databáze MA21, ©2014 *Místní Agenda v ČR* [online]. [cit. 2014-01-24]. Dostupné z: <http://www1.cenia.cz/www/ma21>
- [16] ENVIWIKI, *Co udržitelný rozvoj je*, ©2013. [online]. [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: http://www.enviwiki.cz/wiki/Co_trvale_uds%C5%BEiteln%C3%BD_rozvoj_je
- [17] Hra o zemi: *Zelený kruh*, ©2007 [online]. [cit. 2014-03-04]. Dostupné z: <http://www.hraozemi.cz/udrzitelny-rozvoj.html>
- [18] Kraj Vysočina. *Zásady Zastupitelstva kraje Vysočina pro poskytování dotací na podporu naplňování propagace principů místní Agendy 21*, 2009 [online]. [cit. 2014-01-25]. Dostupné z: http://dataplan.info/img_upload/c6e3eef692b618867bd4ece4fa16cf48/Zasady_podpory_MA21_Vysocina_c.05_2009.pdf
- [19] KUČEROVÁ, Zita. 2012. *Indikátory sociálního pilíře na lokální úrovni*. [online]. [cit. 2014-03-04]. Dostupné z: <https://dspace.vutbr.cz/xmlui/handle/11012/11583>
- [20] Metodika „Implementace MA21 v Moravskoslezském kraji“ a příkladů dobré praxe. In: *KÚ Moravskoslezského kraje*, 2011 [online]. [cit. 2014-02-05]. Dostupné

- z: http://ma21.kr-moravskoslezsky.cz/assets/aktuality/implementace-ma21-ve-mestech-nad-5000-obyvatel_1.pdf
- [21] Městský úřad Valašské Klobouky, 2014. *Neziskové organizace* [online]. [cit. 2014-02-07]. Dostupné z: <http://www.valasskeklobouky.eu/neziskove-subjekty/ds-20510/p1=24726>
- [22] Městský úřad Valašské Klobouky, 2014. *Oficiální stránky města* [online]. [cit. 2014-02-12]. Dostupné z: <http://www.valasskeklobouky.cz/organizacni-rad-mestskeho-uradu/d-450435/p1>
- [23] Městský úřad Valašské Klobouky, 2014. *Oficiální stránky města* [online]. [cit. 2014-03-20]. Dostupné z: <http://www.valasskeklobouky.cz/organizacni-rad-mestskeho-uradu/d-450435/p1=28350>
- [24] Město Jihlava, 2008. *Oficiální stránky města* [online]. [cit. 2014-03-20]. Dostupné z: <http://www.jihlava.cz/mistni-agenda-21-ma21/d-465810>
- [25] Ministerstvo životního prostředí. *Strategie udržitelného rozvoje České republiky*, 2014 [online]. [cit. 2014-02-10]. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/strategie_udrzitelneho_rozvoje
- [26] Ministerstvo životního prostředí. *Agenda21* [online]. 2000 [cit. 2014-02-13]. Dostupné: [http://www.mzp.cz/osv/edice.nsf/B56F757C1507C286C12570500034BA62/\\$file/obsah.html](http://www.mzp.cz/osv/edice.nsf/B56F757C1507C286C12570500034BA62/$file/obsah.html)
- [27] Místní kultura., 2014. *Magazín pro kulturní život v místech a regionech* [online]. [cit. 2014-03-16]. Dostupné z: <http://www.mistnikultura.cz/valasske-klobouky-knihy-se-zde-pujcovaly-uz-v-polovine-19-stoleti>
- [28] Místopisný průvodce, 2014 *Valašské Klobouky – historie obce* [online]. [cit. 2014-03-16]. Dostupné z: http://www.mistopisy.cz/historie_valasske-klobouky_9426.html
- [29] Národní síť zdravých měst: *Koncepce podpory místní Agendy 21 v ČR do roku 2020*, ©2014 [online]. [cit. 2014-01-24]. Dostupné z: <http://databaze-strategie.cz/cz/MZP/strategie/koncepce-podpory-mistni-agendy-21-do-2020?typ=download>

- [30] Obec Býskovice, *Místní Agenda 21*. 2014 [online]. [cit. 2014-02-12]. Dostupné z: <http://www.byskovice.cz/mistni-agenda-21/>
- [31] Praha 12. Oficiální web městské části. *Místní Agenda 2*. 2013 [online]. [cit. 2014-03-02]. Dostupné z: <http://www.praha12.cz/mistni-agenda-21/d-28137>
- [32] PROFIL MĚSTA VALAŠSKÉ KLOBOUKY, 2006. [online]. [cit. 4. 4. 2014]. Dostupné z: http://www.valasskeklobouky.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=17631&id_dokumenty=445735
- [33] RIS - *Regionální informační servis* [online]. Praha: 2, © 2012 - 2014 [cit. 2014-04-03]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=585891#obyvatelstvo>
- [34] RYNDA, Ivan. Co je a co není trvale udržitelný rozvoj. [online]. © 2006-2014 [cit. 2014-04-07]. Dostupné z: <http://rynda.zeleni.cz/2214/clanek/co-je-a-co-neni-trvale-udrzitelny-rozvoj/>
- [35] Společné evropské indikátory, 2012. *Zelená životu*. [online]. [cit 2012-03-04]. Dostupné z: <http://www.zelenazivotu.cz/index.php/component/content/article/4-novinyk/15-spolecne-evropske-indikatory>
- [36] Strategický plán města Valašské Klobouky, 2013[online]. [citováno 2014-03-20]. Dostupný z: <http://www.valasskeklobouky.cz/strategie-a-profil-mesta/d-18144/p1=2837>
- [37] TIMUR, *Týmová iniciativa pro místní udržitelný rozvoj*, ©2014, [online]. [citováno 2014-04-08]. Dostupný z: <http://www.timur.cz/timur/organizace.html>
- [38] Valašské Klobouky. *Základní informace o městě*, 2014 [online]. [cit. 2014-03-20]. Dostupné z: <http://www.portalvalasskeklobouky.cz/>
- [39] Veřejná správa online. TRIADA, spol. s.r.o., Praha. *Deník veřejné správy*, 2014 [online]. [cit. 2014-04-07]. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6633512>
- [40] Wikipedie. *Agenda 21*, 2014. [online]. [citováno 2014-02-02]. Dostupný z [www: http://cs.wikipedia.org/wiki/Agenda_21](http://cs.wikipedia.org/wiki/Agenda_21)

[41] ŽLEBEK, Pavel, 2004. *Místní agenda 21 a strategické plánování*. [online]. [citováno 2014-02-02]. Dostupné z:

http://www.nszm.cz/cb21/archiv/material/09.MA21_Zlebek.pdf

[42] *Wikipedie: SWOD analýza* [online]. 2013 [cit. 2014-05-01]. Dostupné z:<http://cs.wikipedia.org/wiki/SWOT>

Periodikum:

[43] *Veřejná správa: čtrnáctideník vlády České republiky*, 2012. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, č. 20. ISSN 1213-6581.

[44] Zákon č. 17/1992 Sb.: o životním prostředí. In: *sbírka zákonů ČR*. 1992.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

§	paragraf
apod.	a podobně
atd.	a tak dále
č.	číslo
ČR	Česká republika
CAF	Common Assessment Framework
CEMR	Rada evropských obcí a regionů
CENIA	Česká informační agentura životního prostředí
DB	databáze
EFQM	Evropská nadace pro řízení kvality
EIPA	Evropský institut pro veřejnou správu
ICLEI	Místní vlády pro udržitelný rozvoj
IUCN	Světový svaz ochrany přírody
KÚ	Krajský úřad
MA21	místní Agenda 21
MěÚ	Městský úřad
MIC	Městské informační centrum
mj.	mimo jiné
MV	Ministerstvo vnitra
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NSZM	Národní síť zdravých měst
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OSN	Organizace spojených národů
POH	Plán odpadového hospodářství

PS	pracovní skupina
RVUR	Rada vlády pro udržitelný rozvoj
TIMUR	Týmová iniciativa pro místní udržitelný rozvoj
tj.	to je
tzn.	to znamená
UNCED	Konference OSN o životním prostředí a rozvoji
UR	udržitelný rozvoj
UNEP	Program OSN pro životní prostředí
ÚEP	Ústav pro ekopolitiku, o.p.s.
WWF	Světový fond pro přírodu

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obrázek 1 Udržitelný rozvoj</i>	15
<i>Obrázek 2 Přehled členských municipalit s MA 21 v ČR v roce 2014.....</i>	32
<i>Obrázek 3 Administrativní mapa správního obvodu Valašské Klobouky.....</i>	36
<i>Obrázek 4 Organizační struktura MěÚ Valašské Klobouky.....</i>	39
<i>Obrázek 5 Strom kvality MA 21</i>	56
<i>Obrázek 6 Schéma řízení města k udržitelnému rozvoje v kvalitě MA21.....</i>	58

SEZNAM TABULEK

<i>Tabulka 1 Kategorie MA21</i>	25
<i>Tabulka 2 Přehled kritérií a ukazatelů- kategorie zájemci</i>	26
<i>Tabulka 3 Přehled kritérií a ukazatelů – kategorie D</i>	26
<i>Tabulka 4 Přehled kritérií a ukazatelů – kategorie C</i>	26
<i>Tabulka 5 Přehled kritérií a ukazatelů – kategorie B</i>	27
<i>Tabulka 6 Přehled kritérií a ukazatelů – kategorie A</i>	27
<i>Tabulka 7 Vývoj počtu registrovaných subjektů v MA 21 v letech 2006 – 2013</i>	29
<i>Tabulka 8 Počet registrovaných municipalit v MA21 dle typu žadatele k 3.5.2014</i>	30
<i>Tabulka 9 Základní údaje o městě Valašské Klobouky</i>	37
<i>Tabulka 10 Přehled poskytnutých dotací v r. 2013</i>	49
<i>Tabulka 11 Přehled finanční podpory volnočasových aktivit v roce 2014</i>	49
<i>Tabulka 12 SWOT analýza</i>	50
<i>Tabulka 13 Struktura zavedení MA21 - kategorie D</i>	53
<i>Tabulka 14 Shrnutí zásadních doporučení</i>	59